

KAZINCBARCIKAI ÖSSZEVONT ÓVODÁK

MESEVÁR TAGÓVODÁJÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Kazincbarcika, Pollack M. u. 7.

„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben.
Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint
repül.

Miért is hasonlítanád össze őket?

Mindegyik más.

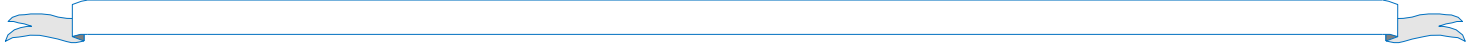
Mindegyik különleges.

Mindegyik gyönyörű.”

(Ismeretlen szerző)

Tartalomjegyzék

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	5
2. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI	6
2.1. Tagintézményünk orientációja	7
3. AZ ÓVODA OBJEKTÍV FELTÉTELRENDSZERE	9
3.1.1. A Pedagógiai Program megvalósításához rendelkezésre álló szakmai képesítések	9
3.1.2. Az óvoda belső továbbképzési rendszere	9
3.1.3. Egyéb eredmények	10
3.1.4. . A Pedagógiai Program megvalósításának eszközrendszere	10
4. A PROGRAM CÉLFEJEZETE	12
4.1. Óvodai nevelés célja, feladata:	12
4.1.1. Küldetésnyilatkozat	15
5. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	17
5.1.1. Egészséges életmód alakítása	17
5.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	21
5.1.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	25
5.1.4. Az óvodai élet megszervezése	29
5.1.5. Az óvoda kapcsolatai	31
6. AZ ÓVODAI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGRENDSZERE	34
6.1. A játék	34
6.2. Műveltségi területek	39
6.2.1. Verselés, mesélés	39
6.2.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	43
6.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	46
6.2.4. Mozgásfejlesztés	50
6.2.5. A külső világ tevékeny megismerése	52
6.2.6. Munka jellegű tevékenységek	55
6.2.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	57
6.2.8. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére	58
6.3. Pedagógiai munka értékelése	60
6.4. Rendezvények, jeles napok, ünnepek	61
7. A pedagógiai munka egyéb színterei	64
7.1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	64
7.1.1. Gyermekvédelem az óvodában	64
7.1.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	65
7.1.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése	66
7.1.4. Tehetséggondozás	67
7.2. Nevelési időn túli szolgáltatások	69
8. Dokumentáció	72

-
9. **Felhasznált irodalom** _____ **73**
10. **Érvényességi nyilatkozat** _____ **75**
11. **Legitimációs záradék** _____ *Hiba! A könyvjelző nem létezik.*

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről rendelkezése értelmében az óvodák Helyi Pedagógiai Programjuk alapján végzik szakmai munkájukat.

A 2005-ben alapított Kazincbarcikai Összevont Óvodák - eleget téve a törvényi előírásnak és törvény adta lehetőséggel élve - a következő tartalmi és törvényi szabályozások alapján készítette el Pedagógiai Keretprogramját, a tagóvodák Helyi Pedagógiai Programja alapján.

- A többször módosított 2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről
- 1997. évi XXXI. törvény és az ehhez kapcsolódó többször módosított kormányrendelet a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- 363/ 2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos Alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ENSZ Gyermekjogi Carta, a gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezménye.
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- B. A. Z. megyei feladat ellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- Kazincbarcikai Összevont Óvodák Alapító Okirata
- Fenntartói rendeletek
- Nevelőtestületi határozatok

2. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Kazincbarcikai Összevont Óvodák

OM azonosítója: 028490

Az óvoda székhelye: 3700 KAZINCBARCIKA, Csokonai utca 1.

Az óvoda elérhetősége:

Telefon: 06-48/ 512-542 06-48/ 512-543

E-mail cím: kazincbarcikaiosszevontovodak@gmail.com

Levelezési címe: 3700 Kazincbarcika, Csokonai utca 1.

Az óvoda fenntartója: Kazincbarcika Város Önkormányzata 3700 Kazincbarcika, Fő tér 4.

Tagóvodánk:

Kazincbarcikai Összevont Óvodák MESEVÁR Tagóvodája

Telefon száma: 06-48/ 310-195

E-mail címe: mesevartagovoda7@gmail.com

Levelezési címe: 3700 Kazincbarcika, Pollack M. u. 7.

Csoportok száma: 5

Férőhelyszám: 120 fő

2.1. Tagintézményünk orientációja

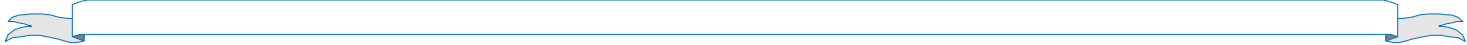
Mesevár Tagóvodánk 1967-ben nyitotta meg kapuit a város szívében, közel a kulturális, művészeti, sport intézményekhez, interaktív játszóterekhez, s egyben a természeti környezethez is.

Nevelőtestületünk tagjai kiváló szakmai tudással, inkluzív pedagógiai szemlélettel, képzéseken való részvétellel, önképzéssel, folyamatos innovációval igyekeznek megfelelni a szakmai kihívásoknak. Példamutatással, elfogadó attitűddel, tudásmegosztással segítik a tagóvodánkba kerülő pályakezdő kolléganők beilleszkedését és támogatják őket a pedagógiai, módszertani feladatok gyakorlati megvalósításában. A nevelőmunka hatékonyságához járulnak hozzá a szakképzett pedagógiai asszisztensek és dajkák.

Hisszük, hogy a művészetek útján is megismerhető a világ. A művészetek kiváló lehetőséget biztosítanak a képességek kibontakoztatására. Különösen fontosnak tartjuk a művészeti tevékenységeken belül a vizuális, zenei és az irodalmi nevelést, a mese kitüntetett szerepét. Nevelőmunkánkban fontos az egyéni képességek figyelembevétele, a szabad játék megkülönböztetett szerepe. A Táncoló Talpak és az Ügyes Kezek a tehetséggondozás színtere, a Meseszínpad az óvoda felnőttekből álló csoportja.

Gyermeccsoportjaink száma öt. 2010-ben pályázat útján részleges akadálymentesítésre került sor. A környezetünkben élő családok társadalmi és anyagi helyzetüket tekintve nagyon különböző képet mutatnak. Az eltérő ütemű egyéni fejlődés következtében a gyermekek ismerete és készsége mennyiségi és minőségi különbséget mutat, amelyet tovább fokoz a szociokulturális környezet különbözősége. A gyermekek többsége érzelmi biztonságot nyújtó környezetből érkezik, de évről évre nő azon gyermekek száma is, akik környezeti ártalmaktól terheltek, jellemző rájuk a szorongás, agresszív, indulatos viselkedés. A csoportok szervezésénél figyelembe vesszük a szülők igényeit, nagyon fontosnak tartjuk sikeres nevelőmunkánk érdekében a családdal való jó kapcsolatunkat, hiszen munkánk eredményességének alapja a kölcsönös bizalmon alapuló együttnevelés.

A természet kínálta lehetőségek, illetve a társadalmi környezet adta lehetőségek hatására kialakult szemlélet jelenti tevékenységeink és fejlesztésünk alapját. Lényeges hangsúlyt fektetünk a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra, kiemelt figyelmet fordítva a szabad játék kiemelt fontosságára. Tagóvodánkban a gyermekek fejlesztése folyamatos napirendbe ágyazott, párhuzamos, komplex tevékenységek szervezésében, differenciáltan valósul meg. A különböző tevékenységek közötti kapcsolatban a komplexitást a közvetítendő ismeretanyag jelenti (Projekt típusú ismeretközvetítés).

Célunk, hogy a gyermekek természetes egységükben ismerkedjenek a világ dolgaival. Tagóvodánk olyan élményekben gazdag környezetet és sokszínű tevékenységet biztosít, amelyben a gyermekek önkifejezése fokozottan érvényre jut, érzelmi intelligenciájuk, mozgáskészségük folyamatosan fejlődik, a mozgásfejlesztést a Mozgáskotta módszer alkalmazásával színesítjük. A gyermekek érdeklődésére és kíváncsiságára támaszkodva tervezzük óvodai életünket.

Tagóvodánk bekapcsolódott **a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a Közlekedéstudományi Intézet** közreműködésével, a Közüti Közlekedésbiztonsági Akcióprogram keretében a **„Biztonságos Óvoda” programba**. A program célja az óvodások biztonságosabb közlekedésre való felkészítésének elősegítése: az óvodák, óvodapedagógusok közlekedésbiztonsági szakmai támogatása, a közlekedésbiztonsági ismeretek széles körben történő terjesztése, a korcsoport sajátosságait figyelembe véve.

Óvodánk a körzetébe tartozó sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését vállalja.

„A gyermek világra nyitott lény. A simogatásra simogatással, a jókedvre jó kedvvel, tevékenységre tevékenységgel felel.”

Mérei Ferenc

3. AZ ÓVODA OBJEKTÍV FELTÉTELRENDSZERE

3.1.1. A Pedagógiai Program megvalósításához rendelkezésre álló szakmai képesítések

Megnevezés	Fő
Felsőfokú óvodapedagógus	11 fő
Másoddiplomás pedagógus	2 fő
Szakkvizsgázott vagy azzal egyenértékű képesítést szerzett pedagógus	4 fő
Gyógypedagógus	1 fő
Egészségfejlesztő, Mentálhigiénikus	1 fő
Fejlesztőpedagógus/Beszédfejlesztő	2 fő
Közüktatási vezető	1 fő
Óvodai menedzser	1 fő
ECDL vizsga	2 fő
Nyelvvizsga	2 fő
Mesterpedagógus - szaktanácsadó	1 fő

Elismerések	
Polgármesteri dicséret	3 fő
Közüktatás napja/Barcika Csillagai	5 fő

3.1.2. Az óvoda belső továbbképzési rendszere

- Szakmai munkaközösségen belüli képzés (tudásmegosztás)
- Nevelőtestületi értekezlet keretében történő képzés (prezentáció, előadás, team munka)
- Önképzés

3.1.3. Egyéb eredmények

- Az intézményi összevonások mellett a tagintézményünk megtartotta egyéni specifikumait.
- Rajzpályázatokon való részvétel (városi, területi, országos, más országbeli) és díjazások.
- Városi rendezvényeken (Gyermeknap), Gondozóházban történő rendszeres fellépések.
- Énekkari fellépések (városi, kistérségi, más országbeli).
- „Játszani is engedd!” konferencia – játékba ágyazott komplex tevékenységszervezés bemutatása tagóvodánkban

Az önképzés az óvodapedagógusok belső igénye, de továbbképzési törekvéseink is támogatásra találnak. Folyamatosan bővítjük szakmai ismereteinket a 30, 60, 120 órás akkreditált továbbképzéseken, illetve önképzéssel egyaránt. Pedagógus közösségünk nyitott az újszerű pedagógiai módszerek, eljárások befogadására, kipróbálására.

A nagy tapasztalattal rendelkező, szakképzett dajka nénik összhangban, egyforma elvárásokat támasztva végzik munkájukat az óvodapedagógusokkal.

3.1.4. . A Pedagógiai Program megvalósításának eszközrendszere

Épületünk emeletes, 5 csoportos, amelyhez nagy játszóudvar tartozik, a területek nincsenek csoportonként elhatárolva, minden gyermek szabadon választhat a játékeszközök közül. Igyekszünk otthonossá, barátságossá, megfelelően praktikussá alakítani a környezetünket. Óvodánk udvarának ápolására, szépítésére nagy gondot fordítunk.

Az udvaron a füves, betonozott területek, a homokozó és a mozgást fejlesztő játékok, nyári időben az árnyékos területek biztosítják a változatos tevékenységek lehetőségét. Valamennyi rögzített udvari játékunk minősített tanúsítvánnyal rendelkezik. Folyamatos karbantartásukra, fejlesztésükre a továbbiakban is nagy gondot fordítunk. Udvarunk 2018-ban az Ovi-Sport Alapítvány és Kazincbarcika Város Önkormányzatának támogatása segítségével egy multifunkciós sportpályával bővült, mely további lehetőségeket biztosít a gyermekek mozgásfejlesztésére és a szabadidő tartalmas eltöltésére.

A tagóvoda öt csoportjában vegyes életkorú csoportokat alakítottunk ki, ahol a gyermekek érdekét és a szülői igényeket is igyekszünk figyelembe venni. Ebben a szervezési formában

eredményesebb a szocializáció, az önállóság tanulása. A gyermekek megtanulnak alkalmazkodni, fokozódik empátiás képességük. Minden csoporthoz saját öltöző és mosdó tartozik. A csoportszobákban biztosítottak a gyermekbarát bútorok, berendezések, eszközök, ezek folyamatos cseréje, ill. a játék és foglalkoztatási eszközök pótlása is rendszeresen megvalósul. Csoportszobáink esztétikusak, egyéni színezetűek, megfelelnek a gyermekbarát óvodai csoportok követelményeinek. A környezeti kultúra alakításakor előnyben részesítjük a természetes anyagokat. A gyermeki tevékenységhez szükséges tárgyi felszereltség rendelkezésre áll, melyhez az Alapítványunk és a szülők is folyamatosan nagy segítséget nyújtanak. Költségvetési keretből, pályázatok útján és alapítványunk működtetésével igyekszünk javítani tárgyi feltételeinken. A művészeti tevékenységekhez (rajzolás, festés, barkácsolás) szükséges eszközök állandó helyen, a gyermekek számára bármikor elérhető közelségben vannak elhelyezve. A Lego matek program magvalósításához 5 készlet áll rendelkezésünkre, illetve Sakk játszótér készlettel is bővültek a fejlesztés eszközei. Csoportszobából kialakított tornaszobával rendelkezünk, a mozgásfejlesztő eszközök, tornaszerek rendelkezésre állnak, a mozgásos tevékenységeket a Mozgáskotta használatával színesítjük, tesszük változatossá a gyermekek számára.

A fejlesztő szobában Mini Sószoza működik, Somokozó asztallal, melynek célja a prevenció, az egészséges életmódra nevelés elősegítése.

Melegítő konyhával rendelkezünk, tagóvodánkban a gyermekek étkezését a Barcika Príma Kft látja el.

4. A PROGRAM CÉLFEJEZETE

*„Szeretet nélkül lehet fát aprítani,
és szeretet nélkül lehet téglákat formálni,
de szeretet nélkül nem szabad gyermekekkel bánni!”*

Lev Tolsztoj

4.1. Óvodai nevelés célja, feladata:

Cél:

- A gyermekek érezzék jól magukat az óvodában. Az őket megillető jogok tiszteletben tartásával fejlődjenek sokoldalúan, harmonikusan, életkori és egyéni fejlődési ütem szerint.
- Bontakozzanak ki egyéni képességeik, hogy felkészülten, az optimális fejlettségi szintet figyelembe véve, örömmel lépjenek a következő életszakaszba, képesek legyenek az iskolai élet megkezdésére.
- Szociokulturális környezetből adódó hátrányok kompenzálása.
- A nevelési folyamatban minden gyermek egyformán szeretetteljes és magas színvonalú nevelésben részesüljön, a meglévő hátrányok csökkenjenek.

Feladat:

- A családi nevelés kiegészítése, segítése, hátrányok csökkentése.
- Elfogadó, befogadó, biztonságos, érzelmmel teli, ingergazdag, esztétikus környezet biztosítása.
- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, mely nem enged teret semmilyen előítéletnek.
- Emberi értékek közvetítése.

- Sokszínű, életkornak megfelelő tevékenységek szervezése.
- Ismeretek komplex bővítése, egyéni képességek fejlesztése.
- Az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődésének közvetlen segítése.
- Környezettudatos magatartás megalapozását segítő pedagógiai tevékenységrendszer és a tárgyi környezet biztosítása.
- A gyermekek kompetenciájának erősítése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelésének megvalósítása.
- Az egyenlő hozzáférés, gondoskodás biztosítása, az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése.

Gyermekkép:

Gyermekeink legyenek:

- boldogok
- pozitív énképpel rendelkezők
- kiegyensúlyozottak
- nyitottak
- önkifejezők
- kreatívak
- érdeklődők
- önállóak
- együttműködők
- különbözőséget elfogadók
- szabály és feladattudattal rendelkezők
- a változásokhoz alkalmazkodók.

Óvodakép:

Az óvoda nevelési intézmény védő, óvó, szociális feladatokkal, az egyenlő hozzáférés biztosításával. Az óvodában minden azért van, hogy a gyermek boldog legyen. A gyermeket körülvevő környezet legyen vonzó, esztétikus, biztonságos. A társas kapcsolatokat egymás elfogadása, tisztelet, szeretet, érzelmi dominancia, bizalom, jellemezi. Nevelésünkre jellemző

az inkluzív pedagógiai szemlélet, a nemzetiséghez, tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése.

Pedagóguskép:

Pozitív érzelmekkel teli, feltétel nélkül elfogadó felnőtt közösség, melyre jellemző:

- pedagógiai elvek egységes szemlélete
- egymás munkájának megbecsülése és tisztelete
- pedagógiai optimizmus és humanizmus
- gyermekszertet és empátia
- mintaadás
- innováció
- inklúzió
- együttműködés
- tolerancia
- kreativitás
- problémamegoldás
- szociális érzékenység
- szakmai felkészültség és igényesség
- hivatástudat és a hivatásszeretet

Dajkakép:

- egymás munkájának megbecsülése és tisztelete
- gyermekszertet és empátia
- mintaadás
- együttműködés
- tolerancia
- problémamegoldás
- szociális érzékenység
- szakmai felkészültség

Nevelési alapelvek:

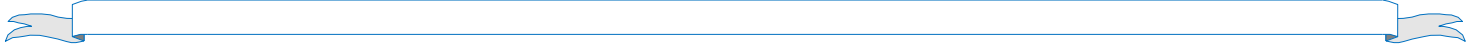
- Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, az óvoda a családi nevelés kiegészítése.
- A gyermek életkoronként és egyénenként változó, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi, szociális lény.
- A gyermeki személyiség feltétel nélküli elfogadása, tiszteletben tartása, megbecsülése.
- Az alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodni.
- A játék kiemelt tevékenység, a szabad játék mással nem helyettesíthető.
- Egyéni készségek, képességek kibontakoztatása.
- Komplexitás és pedagógiai sokszínűség tervezéstől a megvalósításig.
- A pedagógiai munkát segítők számára a helyi pedagógiai program, és a csoportszintű tervezési feladatokat ismerete elengedhetetlen.
- Segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

4.1.1. Küldetésnyilatkozat

A mindennapi nevelőmunkánk során arra törekszünk, hogy nevelési gyakorlatunk tükrözze, és partnereik számára közvetítse az óvoda helyi nevelési programjában megfogalmazott alapértékeket.

A gyermeknek szeretetre, érzelmi biztonságot sugárzó légkörre van szüksége, ahol jól érzi magát és lehetősége nyílik a folyamatos fejlődésre és az önmegvalósításra, amelynek biztosításához fontosnak tartjuk:

- a gyermekek önmagukhoz igazodó sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítését, a teljes gyermeki személyiség kibontakoztatását, az eltérő fejlődési ütemek figyelembe vételével;
- a sokszínű, szabad játék feltételeinek biztosítását, ami átfogó módon fejleszti a gyermeki személyiséget, általa ismerkedik a világgal, szűkebb-tágabb környezetével, tapasztalatokat szerez, bővül ismerete, formálódik magatartása, alakul a közösségi életben társaihoz való viszonya;
- komplex műveltségtartalmak közvetítését, művészeti élmények nyújtásával;

-
- a gyermekek mozgásigényének kielégítését, tudatos mozgásfejlesztést, a testi-lelki egészség megalapozását;
 - a környezettudatos magatartás megalapozását;
 - a nemzeti identitás alakítását, a szülőföldhöz kötődés kialakítását, erősítését.

A családdal együtt olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bizalommal és szeretettel fordulnak a felnőttekhez és társaikhoz, toleránsak egymással, elfogadják egymás különbözőségét.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése (beillesztés, felzárkóztatás, tehetséggondozás).

5. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

5.1.1. Egészséges életmód alakítása

Cél:

- A gyermek egészséges életvitelének alapozása, egészségének védelme, megőrzése, óvása.
- Egészségtudatos magatartás alapozása, együttműködés a családokkal.
- Testi - lelki - szociális egészségnevelés.
- A gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme.

Feladat:

- Egészséges, esztétikus, biztonságos környezet kialakítása.
- A gondozás keretében a gyermekek testi szükségletének, mozgásigényének, edzettségének biztosítása, egészségének védelme.
- Megfelelő szokásrendszer kialakítása.
- Környezettudatos magatartás megalapozása.
- Kapjanak külön figyelmet a sajátos nevelési igényű gyermekek.
- Szakemberek bevonásával – szülővel együttműködve – prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelés.
- Mintaértékű életvitel közvetítése a család felé.
- A szociális hátrányok enyhítése.

Alapelvek:

- Az egészség érték.
- A testi, lelki, szociális egészség egyformán fontos.
- A biológiai szükséglet kielégítése minden más szükséglet alapja.
- A szükségletek kielégítésében fontos szerepe van a felnőtt - gyermek meghitt, empátikus kapcsolatának.

Gondozás

Táplálkozás

A testi és szellemi fejlődés egyik feltétele a táplálkozás, ezért az óvodában a napi háromszori étkezés biztosított. Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy minél kevesebb legyen a várakozási idő, jól szervezeten a folyamatosság módszerét alkalmazzuk. Kellő időt hagyunk az étkezésre, hogy örömteli és nyugodt körülmények között valósulhasson meg. Az egyéni igényeket, étkezési szokásokat szem előtt tartjuk, hiszen a gyerekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. Fontos, hogy a szülők segítségével megismerjük ezeket, és toleranciával kezeljük. Ösztönözzük a gyerekeket a különböző ételek elfogyasztására, a „nem szeretem” ételek megkóstolására. A folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll, ahol a vizet részesítjük előnyben. Felvállaljuk a speciális étkezési igényű gyermekek ellátását is. Az egészséges táplálkozás és a megfelelő vitaminszükséglet kielégítésére gyümölcs- és zöldség napokat tartunk, ösztönözzük a tejtermékek fogyasztását, odafigyelünk a különösen magas cukor tartalmú ételek, italok, magas só és telített zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére. A szemléletformálás és prevenció érdekében minden évben Egészség hetet szervezünk, ahol a gyermekek és a szülők egyaránt komplex módon ismerkedhetnek az egészséges életmóddal és a helyes táplálkozási szokásokkal, nagy hangsúlyt fektetve a lelki egészség megőrzésére is. A szülők rendszeresen tájékoztatást kapnak az étrendről. Folyamatos kapcsolattartással igyekszünk szemléletüket formálni az egészséges táplálkozás fontosságának irányában. (szülői értekezlet, újságcikk stb.).

Tisztálkodás

A rugalmas napirend lehetővé teszi az elegendő idő biztosítását a gondozási teendők elvégzésére, figyelembe véve a gyermekek egyéni tempóját. Az egészség megóvása érdekében fontosnak tartjuk a tisztálkodási szokások elsajátítását. Különösen fontos, hogy a gondozáshoz, bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz minden gyermek egyéni eszközzel rendelkezzen. Feladatunk a szülők szemléletformálása a tisztasági és higiénés elvárások terén (a tisztálkodási eszközök rendszeres tisztántartása, jellel ellátása, a fogkefe szükségszerű cseréje). Igyekszünk összehangolni a család és az óvodai szokásokat. Fontos a higiénés szabályok megismertetése, betartatása, folyamatos példamutatás, pozitív példák kiemelése, segítségnyújtás, váljon a gyermekek igényévé a tisztaság, a személyi higiéné.

Öltözködés

Tagóvodánkban minden nap a lehető legtöbb időt szabad levegőn töltünk, ezért szükséges a kinti praktikus, kényelmes öltözet, amely védelmet nyújt az időjárás változásai ellen. A szülőkkel együttműködve próbáljuk alakítani a szokásokat, de ajánlott a csoportszobai váltóruha, a tartalék fehérnemű elhelyezése a zsákokban, kötelező a váltócipő használata. Az óvodapedagógusok törekednek arra, hogy a gyerekek elsajátítsák az öltözködés helyes sorrendjét, próbáljanak önállóan öltözködni és a szekrényükben, zsákjukban tartsanak rendet. Minden csoport rendelkezik öltözővel. Ünnepeink napjainkon a gyerekek öltözéke alkalmazkodik az ünnep hangulatához.

Pihenés

A pihenéshez szükséges nyugodt feltételeket az óvodapedagógusok biztosítják minden csoportban. A dajka nénik kiszellőztetik a termeket lefekvés előtt. Az elalvást segítő, biztonságot adó szokásrendszert minden csoportban kialakítjuk (mese, altatódal, halk zene, kedvenc játékkal alvás stb.)

Az alvásidőt rugalmasan kezeljük, a kevesebb alvásigénnyel rendelkező gyermeknek csendes tevékenységet kínálunk fel, lehetőséget teremtve az egyéni fejlesztésre, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra.

Mozgás, edzés

A gyermekek egészségének védelme érdekében nagyon fontos a rendszeres testmozgás, mely az egész szervezetre kedvező hatással van. Fokozza a teljesítményt, formálja a személyiséget, alakítja az életmódot. A gyermekek számára hozzájárul az egészséges személyiség fejlődéséhez, a testi és mentális érési folyamathoz. Biztosítani kell a mindennapi testmozgást, a sok játékot, szabadban töltött időt. Az időjárástól függően a lehető legtöbb időt tartózkodnak a csoportok a szabad levegőn és sétákat, tapasztalatszerző túrákat, kirándulásokat szerveznek. A folyamatos napirend lehetővé teszi, hogy egész nap biztosítva legyen a megfelelő hely, idő és eszköz a mozgásos tevékenységek szervezéséhez a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Fontos feladatunk változatos tevékenységek, mozgáslehetőségek szervezésével a mozgás megszerettetése a gyermekekkel. A csoportok részt vesznek a városi szintű rendezvényeken, (Kihívás napja, atlétikai verseny, ovi-foci, Családi vetélkedő stb.) aktívan együttműködünk a családokkal – közös kirándulások, sport napok, Egészség-hét szervezése. A mindennapos mozgást, és a mozgásfejlesztést idő függvényében a szabadban szervezzük. Csoportjaink

kihasználják a város nyújtotta lehetőségeket a mozgásfejlesztés során – szervezett rendezvények, interaktív játszóterek stb.

Egészségvédelem - egészségmegőrzés

Minden dolgozó kötelessége a gyermekek testi épségének megóvása, a balesetek megelőzése és a higiénés szabályok betartása, a balesetmentes környezet biztosítása. A gyermekek ismerjék meg az óvoda külső és belső környezetét. Megfelelő tájékozódásuk, biztonságos mozgásuk érdekében, az óvodapedagógus ismertesse meg az általuk használt eszközök célszerű, megfelelő, balesetmentes használatát, az ehhez kapcsolódó szabályokat. Az egészségvédelem érdekében: szorgalmazza, hogy az egész napos folyadékbevitel jelentős része a tiszta ivóvíz legyen. Rendszeresen, minden évben megszervezzük a vízhez szoktatást, gyógytornát, korcsolyázást, illetve minden nevelési évben kirándulásokat szervezünk. A speciális szakembereket bevonjuk a fejlesztésbe. Fokozottan óvja a gyermekeket a káros UW sugárzástól (napellenzők, fejtvédők, fényvédő krémek, árnyékos részek stb.). Szmog riadó estén mindenki szigorúan tartsa be a központi előírásokat.

A környezet védelme – környezettudatos szemléletmód és magatartás alakítása

Szervezési elvek, keretek

- A gyermekek optimális fejlődésének biztosítása rugalmas napirend által.
- Fokozatosság, folyamatosság, rendszeresség érvényesítése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára, észreveszik az elvégzendő feladatokat.
 - A testápolási szokásoknak megfelelően önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, használják az eszközöket.
 - Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el. Esztétikusan terítenek, ismerik a kulturált étkezés szokásait, szabályait.
- Készségszinten használják az evőeszközöket.

- Igényük van az egyéni fejlettségüknek megfelelő napirendre, pihenésre.
- A mozgásos játékokban kitartók szívesen mozognak, képesek harmonikusan együttműködni társaikkal. Örömként élik meg a közös mozgást.
- Szívesen tartózkodnak a szabadlevegőn és természetes igényükké válik a szabadban való mozgás.
- Kialakultak a testi-lelki egészség megőrzésének szokásai.
- Magatartásuk környezettudatos, szeretik, tisztelik, óvják, védik környezetüket
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

5.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél:

- Bizalmon és szereteten alapuló harmonikus légkörben alakuljon a gyermekek feladattudata, erkölcsi tulajdonságai, a társas együttélés szokásai, normái, szabályai, fejlődjön ön tudata, önérvényesítő törekvése.
- Modellértékű, befogadó attitűd, a nyitottságra építve az elfogadás természetessé tétele a gyermekek számára.
- A gyermekek tiszteljék egymást és a felnőtteket, legyenek segítőkészek, képesek az együttérzésre, szeretetre, fogadják el a másságot.

- Az óvodában dolgozó felnőttek viselkedése példaértékű, szülők és gyermekek számára egyaránt, ezt minden óvodai dolgozó vegye figyelembe.
- A családdal való kapcsolattartás a nevelésben, a kölcsönös, korrekt tájékoztatáson és a partneri viszonyon alapuljon.

Feladat:

- Az egy csoportban dolgozó felnőttek azonos szabály, norma- és szokásrendszer kialakítására és következetes betartására törekedjenek, fogadják, fogadtassák el a gyermekcsoportban a másságot.
- Bizalommal teli, családi, nyugodt, szeretetteljes légkör kialakítása.
- A társas együttélés szabályok gyakorlása (kapcsolat más csoportokkal, felnőttekkel).
- A gyermekek egyéni képességeit és közösségi magatartását fejlesztő módszerek és eszközök széleskörű alkalmazása.
- A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő, illetve különleges bánásmódot igénylő gyermekekre fordítsanak kellő figyelmet, a fejlesztéshez kérjenek szakmai segítséget és működjenek együtt a szakemberekkel (fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus).
- A gyermekek egymáshoz való viszonyának alakítása, hagyományok, közös élmények, tevékenységek (Mi- tudat). Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás pozitív érzése a „mi csoportunk”, a „mi óvodánk” tudata.
- Az énkép, reális önismeret, önértékelés formálása, a döntési képesség, önálló véleményalkotás fejlesztése, egészséges önbizalom kialakítása (önbizalom erősítő játékok, pozitív példák kiemelése stb.).
- Minden gyermek egyéni fejlettségéhez igazodva kapjon elegendő időt az egyes tevékenységekre - fejlettségüknek megfelelő, egyénre szabott feladatadás.
- Az udvariassági szokások elmélyítése, gyakorlatban való alkalmazása (személyes példamutatás), valamint a toleráns viselkedés és az együttműködési képesség, a kudartűrő képesség fejlesztése, a konfliktus helyzetek elkerülése, megelőzése, oldása.
- A hazaszeretetre nevelés, a szülőföldre kötődés megalapozása nemzeti ünnepeink, jeles napjaink, hagyományörző programjaink, kirándulások, séták alkalmával (a Mi Hazánk, a Mi Városunk). A gyermekek segítése abban, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre, családhoz kötődést segíti.

- Szokásrendszerünk, hagyományaink alakítása annak érdekében, hogy sajátos, egyéni színezetű légkört biztosítsunk, amivel mélyíthetjük gyermekeink és a felnőttek összetartozását (Kiemelt rendezvények).
- A gyermekek lelki egészségének megőrzése, pozitív énkép alakítása (Boldogságóra program megvalósítása).

Alapelvek:

- Modell értékű az óvodában dolgozó felnőttek kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- A családdal való közvetlen kapcsolattartást a partnerség, a kölcsönös korrekt tájékoztatás és diszkréció jellemzi.
- Pozitív érzelmi viszony alakítása, a rácsodálkozás lehetősége, a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezet megismerését, megbecsülését (család, haza, otthon) segíti.
- A keresztény kultúra értékeinek megismerésére az óvodában feldolgozásra kerülő egyházi ünnepek tartalma ad alkalmat.
- A gondoskodó szeretetteljes, családias légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Az egyéni bánásmód semmivel nem helyettesíthető!
- A felnőtt-gyermek, a gyermek-gyermek bizalmas, elfogadó kapcsolat segítségével a közösségi életre felkészítés.
- A gyermeki személyiség tiszteletben tartása.
- A családias, szeretetteljes légkör megteremtése az érzelmi kötődés biztosításának érdekében.
- Az óvodába járást előzze meg az óvónők családlátogatása.
- Az óvónő adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek a szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. A befogadásban mindkét óvónő és a dajka is vegyen részt. Törekedjünk arra, hogy a gyermeket az óvodába lépéstől kezdve pozitív hatások érijék, úgy a felnőtt-gyerek, mint a gyermek-gyermek kapcsolatában Minden gyermeket a maga fejlettségi szintjén, fejlődési ütemének megfelelően kell fejleszteni.

Tartalom:

- Befogadás (beszoktatás)

- Inkluzív pedagógia
- Bátorító nevelés
- Társas kapcsolatok
 - óvodapedagógus – gyermek
 - gyermek – dajka
 - óvodán belüli és városi rendezvények (nemzeti ünnepek, jeles napok, hagyományos ünnepek)
- Erkölcsi ítéletek

A **„Boldogságóra program”** kiemelt küldetése optimista, magabiztos és kitartó óvodások nevelése, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező felnőtté válnak.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Szervezési elvek, keretek:

- A programoktól, tevékenységektől függően egyéni, mikro csoportos és csoportos szervezeti formák alkalmazása.
- A gyermekek egyéni fejlettségének és életkori sajátosságainak figyelembe vétele a közös élmények, szokások és hagyományok szervezésénél.
- A különböző szociokulturális környezetből érkező és a sajátos nevelési igényű gyermekeknél a fejlődésüket leginkább elősegítő egyéni bánásmód előtérbe helyezése.

- A művészeti élményeken és tevékenységeken keresztül az esztétikai fogékonyság megalapozása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen, örömmel járnak óvodába, jól érzik magukat a közösségben.
- Kiegyensúlyozott, vidám érzelmi állapot jellemezi őket.
- A szokás-szabályrendszert alkalmazzák, betartják, kialakult szabálytudattal rendelkeznek.
- Pozitív erkölcsi, szociális érzékenységük kialakult.
- Az udvariassági szokásokat, a helyes viselkedés szabályait ismerik, alkalmazzák.
- Társaikkal nyitottak az együttes élményekre, tevékenységekre, bekapcsolódnak, irányítanak.
- A közös tevékenységek során aktívak, kezdeményezők, kitartóak. Örülnek a közösen elért sikereknek.
- Megfelelő ismerettel rendelkeznek szűkebb és tágabb környezetéről, kulturális értékekről.
- Hazaszeretet, szülőföldhöz, családhoz való kötődés jellemezi őket.
- Tevékenységhez kötődő együttműködési formákra képesek, kiterjedt kapcsolataik vannak.
- Reális énképpel, egészséges önbizalommal rendelkeznek.
- Konfliktusok kezelésére, megoldására képesek.
- Társaikkal, felnőttekkel szemben segítőkészek, elfogadóak, érdeklődők, tisztelettudók, toleránsak.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

5.1.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél:

- Az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés.
- Anyanyelvi és kommunikációs képességek kibontakoztatása.
- A gyermekek kompetenciájának fejlesztése, élményszerű meg tapasztalással játékban és játékos tevékenységekben.

- Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet valamennyi területén jelen van.
- Ösztönző, segítő, megértő környezet megteremtésével esélyt adunk minden gyermek számára, hogy az önkifejezés lehetőségeinek biztosításával elősegítsük képzeletük és kreativitásuk fejlődését.
- Váljanak nyitottá, közlékennyé és érezzék rá a problémák megoldásának nagyszerű örömeire.

Feladat:

- Az óvoda dolgozóinak kommunikációja minta- és példaértékű legyen a gyermekek számára (hibátlan, érthető, tiszta beszéd).
- Mintaadó, beszélő, változatos, inger gazdag környezet biztosítása az óvodai élet minden területén.
- A gyermeki beszédkedv, kifejezőképesség, a beszédfigyelem fejlesztése, a szókincs folyamatos bővítése beszélő helyzetek megteremtésével, játékokkal, bábozással, személyes példamutatással.
- A különböző élethelyzetekben, tevékenységekben az érzékszervet foglalkoztató tapasztalás útján történő ismeretszerzés, felfedezés lehetőségének biztosítása.
- Tudatos, átgondolt tervezés, a csoportba járó gyermekek egyéni képességeinek figyelembe vételével történjen.
- A csoportszobában a témák feldolgozása során az óvodapedagógusok párhuzamos tevékenység szervezés keretében oldják meg a napi feladatokat.
- Az óvodapedagógusok törekedjenek a komplexitásra, a több érzékszervre ható ismeretnyújtásra, tapasztalatszerzésre.
- Újszerű módszerek, eszközök (kooperatív technikák) széleskörű alkalmazása, az A képességek fejlesztése épüljön a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre, építsenek a gyermeki kezdeményezésekre.
- A gyermeki kulcskompetenciák fejlesztése élményszerű meg tapasztalással a játékban és az óvodai élet minden tevékenységében folyamatosan.
- Az egyéni képességeket figyelembe vevő, differenciált fejlesztés alkalmazása az élmények, tapasztalatok feldolgozása során.
- Értelmi képességek, kreativitás és alkotóképesség fejlesztése.
- Prevenció, tehetséggondozás.

Alapelvek:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében jelen van.
- Az óvodás gyermek tanulása belső késztetésen alapul.
- Az óvodás gyermek gondolkodása cselekvő, szemléletes.
- Az értelmi nevelés eszköze, módszere és színtere a játék és a játékos tevékenység.
- A gyermek tanulását a játékok, tevékenységek során, a megismerési vágy, az utánzási kedv, a sikerélmény és a kíváncsiság motiválja.
- Komplexitás és differenciálás.
- A tanulás a gyermek részéről játék, az óvodapedagógus részéről tudatos, tervszerű tevékenység.
- Az óvodapedagógus pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.

Tartalom

Képességfejlesztés:

- kognitív képességek: érzékelés- észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet
- anyanyelvi képességek: verbális kommunikáció, non-verbális kommunikáció
- szocializációs képességek: önismeret, énkép, önérvényesítés, társas kapcsolatok, érzelmek, akaratilag megnyilvánulások
- motorikus képességek: nagymozgások, finommozgások
- tehetséggondozás
- hátránykompenzáció

Szervezési elvek, keretek:

A nevelési helyzetekből adódó lehetőségek kihasználása az egész nap folyamán.

A tanulás lehetséges formái:

- Az utánzásos és modellkövetéses magatartás- és viselkedés tanulás (szokások alakítása).
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.

- Az önálló, illetve óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Gyakorlati probléma- és feladat megoldás, kreatív gondolkodás, fejlesztése

Ajánlott pedagógiai módszerek:

- Differenciálás: egyéni képességek egyéni ütemű fejlesztése.
- Kompetencia elvű óvodai nevelés és fejlesztés.
- Kooperatív tevékenység-, és tanulásszervezés.
- Párhuzamos tevékenységek szervezés.
- Egyéni, páros és mikro - csoportos tevékenykedtetés.
- Növekvő időtartamú (5 – 35 perces) mikro- csoportos foglalkozás tervezése, szervezése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Szívesen kommunikálnak, képesek a kapcsolatteremtésre
- Közlésvágyukat késleltetni képesek, meghallgatnak másokat, kivárájk, amíg sorra kerülnek.
- Metakommunikációs jelzéseket megértik, s adekvátan használják
- Elbeszéléseik folyamatosak, rendelkeznek beszédfigyelemmel, fegyelemmel.
- Be tudnak kapcsolódni adott témakörben beszélgetésbe.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, megfelelő hangerővel, hangsúllyal és tempóval tudják kifejezni, a szituációnak megfelelően
- Aktív és passzív szókincsük gazdag és árnyalt, képesek kifejezni önmagukat
- Egyszerű és összetett mondatokat használnak, miközben törekednek a nyelvtani egyeztetésre, beszédükben minden szófajta és mondatfajta megjelenik
- Értik és használják a névmásokat, névutókat, jelen – múlt - jövő időt
- Érdeklődéssel vesznek részt a különböző tevékenységekben.
- A környező világ jelenségeit valóságként észlelik, a jelenségeket globálisan szemlélik.
- Képesek hosszabb idejű figyelem-összpontosításra.
- Észrevesznek egyszerűbb összefüggéseket.
- Felismerik a problémahelyzeteket, s törekednek megoldásukra.
- Képzeleti működésük közeledik a valósághoz.

- Ismereteiket tudják alkalmazni a gyakorlatban is.
- Működik emlékezetük.
- Életkoruknak megfelelő érzékeléssel, észleléssel, alkotóképességgel, kreativitással képzelettel, logikai képességekkel rendelkeznek.
- Ellenőrzik saját tevékenységüket, segítséggel észreveszik hibákat, és törekednek az önértékelésre.
- A cselekvő szemléletes és szemléletes képszerű gondolkodásuk mellett felfedezhető az elemi, fogalmi gondolkodás.
- Aktívan részt vesznek a különböző óvodai tevékenységekben és képesek azokban elmélyülni, alapvető ismereteik vannak közvetlen környezetéről, képes figyelmüket szándékosan és tartósan irányítani, növelni, megosztani, felismerik az ok – okozati összefüggéseket .
- Kialakult életkor specifikus beszédértésük beszédfigyelmük, testséma ismeretük, finom motorikus, laterális térészlelő képességük, téri tájékozottságuk, térbeli mozgásfejletségük, rendelkeznek probléma felismerő és megoldó képességgel.
- Lelkileg egészségesek, nyitottak, érdeklődők, készek az iskolába lépésre, a tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek, egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni a feladatok megértésében, egyre eredményesebb végzésében.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni képességeiknek megfelelő fejlettségi szintre jutnak, speciális szakemberek bevonásával. A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeikhez, szükségleteikhez, érési tempójukhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, differenciált személyiségfejlesztéssel, öndifferenciálás fejlődésének elősegítésével, a hátrány-kompenzálás és tehetséggondozás, a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozásával, a játékban és szervezett tevékenységekbe egyaránt.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a saját fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

5.1.4. Az óvodai élet megszervezése

Cél:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, a gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott fejlődéséhez szükséges feltételek megteremtése, alkalmazkodva az egyéni fejlettséghez, biológiai ritmushoz.

- A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Feladat:

- Átgondolt napirend, hetirend kialakítása.
- Megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Alapelvek:

- A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
- A pedagógus az egész napos tevékenysége során teljes személyiséggel nevel.
- A napirendet és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.
- A napirend hozzájárul a gyermek szociális, mentális és szomatikus fejlődéséhez.
- Napirend, heti rend a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésére, szervezésére.
- A játék kitüntetett szerepének szem előtt tartása.
- Az egész nap folyamán lehetőség szerint érvényesül a rugalmasság, folyamatosság.
- A mindennapokban a rendszeres edzés, mozgás lehetősége biztosított.
- Jusson elegendő idő a testi szükségletek, higiénikus, esztétikus, gondozási feladatok elvégzésére.
- A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez a gyermek egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

Személyi feltételek:

- A gyermekcsoportban a nevelőmunkát az óvodapedagógus végzi, segítője a pedagógiai asszisztens és a dajka.
- Az óvodában dolgozó felnőttek viselkedése legyen modell a gyermekek számára.
- Az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő személyzet együttesen járuljon hozzá az óvodai nevelés eredményességéhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő csoportban dolgozók értékrendje olyan morális és érzelmi normákat kell, hogy képviseljen, amely követendő példa a gyermekközösség és a felnőttek számára. Speciálisan képzett szakemberek segítik munkánkat.

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek biztosításának alapjául az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját és az Eszköznormát vesszük figyelembe.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a tárgyi feltételeket mindig a sérülés specifikuma határozza meg.

A csoportszervezési formák

Heterogén (vegyes) csoportokban történik a nevelés.

A csoportkialakítás szempontjai:

- A gyermekek érdeke.
- A szülők kérése.
- Az óvónők nevelési elképzelései.
- Speciális célok (sajátos nevelési igényű gyermekek)
- Objektív körülmények.
- Törvényi előírás a csoportlétszám meghatározásáról.
- Pedagógiai program megvalósíthatósága.

5.1.5. Az óvoda kapcsolatai

Cél:

- Sikeres óvodai nevelésünk érdekében jó partneri kapcsolatok kialakítása, ápolása.
- A Kárpát – medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása, törekvés a külföldi magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre, és lehetőség szerint szakmai kapcsolat fenntartására.

Feladat:

- A hatékony együttműködés legmegfelelőbb formáinak megválasztása, működtetése (szóbeli, digitális vagy papír alapú).

Kivel	A kapcsolattartás lehetséges formái	Kapcsolattartó személy
Család	• Beiratkozás, gyermekek befogadása • Napi kapcsolattartás az óvodába járó gyermekek szüleivel, fogadóórák • Óvodai és csoport szintű szülői értekezletek • Családlátogatások	• Tagóvoda vezető • Óvodapedagógusok

Szülői Szervezet	• Szülői munkaközösség • Játszóházak, közös programok, kirándulások • Alkalmankénti megbeszélések éves munkaterv alapján • Intézményi önértékelésben való részvétel • Szülők kollektív jogai (véleményezési, javaslattételi jog)	
Fenntartó	• Kölcsönös tájékoztatás (egyéni és hivatalos megbeszélések) • Adatszolgáltatás • Intézményi beszámoló	• Intézményvezető
Más települések óvodái	• Közös továbbképzések • Előadások • Közös rendezvények	• Intézményvezető • Vezető helyettesek
Kazincbarcikai Tankerületi Központ Pollack Mihály Általános Iskola Kodály Zoltán Alapfokú művészetoktatási Iskola	• A gyermekek fejlődésének nyomon követése a következő köznevelési intézményben • Közös rendezvények, szakmai programok, továbbképzések • Szülői értekezletek • Nyílt napok az iskolában – volt óvodásaink meglátogatása • Iskolakóstoló rendezvények nagycsoportosoknak • Közös rendezvények	• Tagóvoda vezető • Óvodapedagógusok
Tagintézmények	• Átjárhatóság biztosítása • Kölcsönös tájékoztatás • Adatszolgáltatás • Belső szakmai tudás átadása • Információ megosztása • Kommunikációs rendszer működése • Szakmai munkaközösségeink koordinálása	• Intézményvezető • Vezető helyettesek • Tagóvoda vezető
Barcika Príma Kft.	• Adatszolgáltatás • Kölcsönös tájékoztatás	• Tagóvoda vezető
KSZSZK	• Karbantartási munkák • Tisztítószer beszerzés	• Tagóvoda vezető
B.-A.-Z. megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kazincbarcikai Tagintézménye	• Óvodai mérések, fejlesztő foglalkozások • Szakmai napok, továbbképzések • Logopédiai ellátás • Óvodapszichológus	• Tagóvoda vezető • Óvodapedagógusok

Barcika Art Kft. Mezey István Művészeti Központ	• Rendezvényeken való részvétel • Rendezvények közös szervezése • A sportlétesítmények által kínált lehetőségek igénybevétele, szervezett sportrendezvényeken való részvétel • Bérletes rendezvények (színház, kézműves) • Gyermekkönyvtár látogatása	• Tagóvoda vezető • Közönszervező • Óvodapedagógusok
Magyar Óvodapedagógusok Egyesülete	• Szakmai tanácskozások • Módszertani továbbképzés • Nyári egyetemeken való részvétel	• MOE tagok • Tagóvoda vezető
Szociális Szolgáltató Központ (bölcsődék, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő	• Közös szakmai napok, megbeszélések, továbbképzések • Közös ünnepek (Mikulás, Gyermeknap) • Jelzőrendszer	• Tagóvoda vezető • Gyermekvédelmi felelős
B.-A.- Z. megyei Kormányhivatal Kazincbarcikai Járási Hivatal Gyámhivatala	• Jelzőrendszer	• Tagóvoda vezető • Gyermekvédelmi felelős
Pedagógiai- szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények POK Miskolc Oktatási Hivatal	• Pedagógiai értékelés • Szaktanácsadás- Tanfelügyelet • Külső ellenőrzések • Pedagógusok minősítési eljárása • Országos pedagógiai-szakmai szolgáltatás • Szaktanácsadás • Pedagógiai tájékoztatás • Tanügy igazgatási szolgáltatás • Pedagógusok továbbképzésének, önképzésének segítése, szervezése • Tanácsadó szolgálat	• Intézményvezető • Vezető helyettesek • Tagóvoda vezető
Egészségügyi szervezetekkel	• Rendszeres és szükség szerinti szűrővizsgálatok • Alkalmankénti esetmegbeszélés • Tájékoztató előadások a szülőknek	• Tagóvoda vezető • Óvodapedagógusok
Felső és középfokú pedagógiai képző intézmények (szakközépiskola, főiskolák)	• Szakmai gyakorlatok vezetése, mentori tevékenység • Államvizsgáztatás	• Tagóvoda vezető • Óvodapedagógusok
Idősek Otthona	• Idősek köszöntése • Jeles napok közös ünneplése	• Tagóvoda vezető • Óvodapedagógusok
Egyházak	• Hitoktatás • Közös rendezvények (Templomi karácsony, hangverseny stb.)	• Tagóvoda vezető • Óvodapedagógusok

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGRENDSZERE

6.1. A játék

Cél:

- A játék mindennapi, legfontosabb, a pszichikumot, mozgást, kreativitást, a gyermek egész személyiségét fejlesztő, élményt adó tevékenység legyen.
- A játék örömforrást jelentsen, a gyermekek belső szükségleteinek, vágyainak kielégítését szolgálja.

Feladat:

- Élményszerű, elmélyült játék kibontakozásának segítése.
- Változatos lehetőségek kínálása a gyermekeknek, amiből szabadon választhatnak (hely, idő, eszköz, élmény, tapasztalatszerzések, alkotó-kreatív légkör).
- Utánozható minta adása, tudatos pedagógiai jelenlét.

Alapelvek:

- A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, ugyanakkor a gyermek legfőbb, legfejlesztőbb tevékenysége és egyben pszichikus szükségletének színtere is.
- A gyermek tiszteletben tartása, társként elfogadása.
- Átgondolt folyamatos napirend – hosszantartó, zavartalan játék lehetősége.
- A szabad játék túlsúlyának érvényesülése.
- Az óvodapedagógus játékba való szerepében érvényesüljön:
 1. modellnyújtó szerep,
 2. feltételteremtő tevékenysége,
 3. tudatos, megengedő, támogató, ösztönző, elfogadó biztonságot adó állandó jelenléte,
 4. az indirekt irányítás felelőssége,

5. ötletadás, segítségadás, kreatív, önkifejező, önmegvalósító törekvéseket támogató magatartás.

A játék fajtái:

A játék fajtái sokszínűek, nem elkülöníthetők, - egységet alkotnak, egymásra épülnek.

1. Gyakorló játék
2. Szimbolikus – szerepjáték
3. Konstruáló játék
4. Szabály játék
5. Dramatizálás, drámajáték, bábozás

Szervezési elvek, keretek:

- Folyamatos, rugalmas napirend biztosítása, hogy a nap során a legtöbb időt a játék töltsse ki.
- A játék során a szabad játék kerüljön túlsúlyba.
- A játék a gyermek élményeire, érdeklődésére, fejlettségére épüljön.
- Párhuzamosan szervezett képességfejlesztő játékok felkínálásakor szabadon választhatnak eszközök, szerepek, társak, játékhelyzetek között
- Az indirekt irányítás felelősségét a játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

Tartalmi élmények biztosítása a családban és az óvodában.

Az óvodában

- Séták, kirándulások, tapasztalatszerzések alkalmával
- Mozgásos tevékenységek során (vízhez szoktatás, sportrendezvények, városi és óvodai rendezvények)
- Társadalmi környezet megfigyeltetése (építkezés, orvos, fodrász, bolt, vasút, tűzoltóság stb.)

Személyi feltételek

Az óvónő személyes részvételével hatékony, tevékenységbeli és magatartási mintákat nyújt.

A napirend nagyobb részét kitevő szabad játék kibontakoztatását az óvodapedagógus indirekt játék megnyilvánulásainak dominanciája segíti.

Óvónői magatartás:

- Legyen partner az óvónő a játékban, tudjon társként játszani.
- Megengedő egyben modellnyújtó legyen.
- Tapintatos és biztonságot adó jelenléte fontos a gyermek számára.
- Az óvónői magatartás jellemzői: közvetlen, nyugodt hangvétel, megengedő attitűd, kongruens kommunikáció, empátia, személyes bánásmód.

Tárgyi feltételek

Hely biztosítása:

- Csoportszobában - sarkok, kuckók kialakítása, mozgatható térelválasztók
- Lehetőség legyen a csoportszoba rugalmas átalakítására.
- Szabadban - udvaron, réten, parkokban stb.

Játékeszközök biztosítása:

- Kész játékok
- Készített játékok (közösén, óvónő által készített is.)
- Kellékek (kendők, takarók, sálak stb.).
- Biztosítsunk lehetőséget az eszközök folyamatos felhasználására - ott maradhat, ahol játszanak.
- Tudjanak várni a játékeszközre, hogy a másik gyerek be tudja fejezni játékát.

A játék idejének biztosítása

- Folyamatos és rugalmas napirenddel.
- Kötetlen kiscsoportos tevékenységek szervezésével.

Az együtt játszás során tanulnak egymáshoz alkalmazkodni, elfogadni a másikat, a másságot, a viselkedésformákat. A játék során erősödnek a baráti kapcsolatok. A szabályok elfogadják, betartják, alakul szabálytudatuk, fejlődik konfliktusmegoldó képességük. A játék során lehetőség nyílik a megszerzett ismeretek, tapasztalatok kipróbálására, alkalmazására. Fejlődik a gyermekek percepciós képessége, tapasztalatokat, új ismereteket szereznek egymástól, környezetükből, kommunikációs képességük (szókincs, beszéd, kifejezés), mozgásuk. Keressék a megoldásokat a problémahelyzetekre. A gyermeki gondolkodás azokra a tapasztalatokra épít, amelyeket a megismerő tevékenység során szerez. Ezért fontos, hogy gyermekeink tapasztalatokat szerezzenek, élményekhez juttassuk őket, mert ezek az ismeretek, tapasztalatok megjelennek később a játékaikban, gazdagabbá teszik a tevékenységet. A 3-7 éves

gyermek gondolkodásának jellemzője, hogy gyakorlati cselekvésbe, játéktevékenységbe ágyazott. A játék, játékos tevékenységek segítségével arra törekedjen az óvónő, hogy minél jobban megismerjék a gyermekek a körülöttük lévő élő, élettelen, mesterséges környezetet, a köztük lévő kapcsolatokat, összefüggéseket. A játék tevékenység fejlesztéséhez és a tanulási folyamat megvalósítása érdekében alkalmazza a projekt rendszerű fejlesztést.

Gyakorlójáték

A gyakorlójáték spontán, a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker. Ismételtségre készíti a gyermeket, közben tapasztalatokat szerez, fejlődik szem-kéz koordinációja, térérzékelése, ritmusérzéke, beszédkedve. Ez a tevékenység kihat az egész érzelmi életére és a személyiség fejlődését döntően befolyásolja. Ez a játékfajta legjellemzőbb 3-4 éves korban, de minden életkorban megtalálható bizonyos szinten.

Szimbolikus - szerepjáték

A szerepjátékokban a gyermek úgy tesz „mint ha”, utánzása egyre tökéletesebbé válik. A különböző helyzetekben viselkedési formákat, probléma- és konfliktusmegoldási technikákat sajátítanak el, erősödik önbizalmuk, fejlődik alkotó fantáziájuk. A szerepjátékuk tartalmában, eszközhasználatában felhasználják a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat. Szívesen bekapcsolódnak a közös játékokba, de önállóan is kezdeményeznek játékot. Képesek elmélyülni egy-egy szerepben, a megkezdett tevékenységet több napon keresztül is folytatják, ezáltal a játék tartalmában, formáiban, megoldásaiban tovább gazdagodik. A szerepjátékukban megjelenik az együttműködés, a társak keresése, kiválasztása, a barátságok erősödése, a közös feladatvállalás, a közös tervezés, megvalósítás, a szabályok létrehozása, változtatása, a szerepvállalás, az alá és fölé rendelés elfogadása, tükröződnek a környezetükből vett megfigyelések, élmények.

Konstruáló játék

Konstruációs játékban az alkotás öröme vezérel a gyermeket. Folyamatosan gyakorolja a finommozgásokat, a szem és a kézmozgások összehangolását, tanulja a dolgok elemekre bontását és összerakását, megismeri az elemek tulajdonságait, a rész és egész viszonyát. Átéli a létrehozás örömét, sikerélményhez jut, hiszen folyamatosan alkot. Fejleszti: a kreativitást,

koncentrációt, együttműködést. Az óvodáskor végére már különböző eszközök kombinált alkalmazására is képesek, szabad játékuk során felhasználják a maguk készített eszközöket.

Szabályjáték

A szabályjáték nagyon fontos helyet foglal el az óvodás gyermekek mindennapi játéktevékenységében. Ebbe a típusba azok a játékok tartoznak, amelyeket a szabály és annak betartása motivál, vagyis a gyermek számára ez jelenti magát a játék örömét. A szabálynak ebben a formában óriási szerepe van, hiszen minél komolyabban veszi a gyermek annak létét, annál izgalmasabb számára az adott játék. A kezdeményezett szabály- és társasjátékokkal tudatosan fejlesztjük a gyermekek egyéni képességeit, részképességeit. A gyerekek egyéni döntés alapján kapcsolódnak be a játékba. Az egyes játékokhoz (gyermekek által készített, vagy óvodapedagógussal közösen készített) önállóan is alkotnak szabályokat.

Dramatizálás, drámajáték, bábozás

A gyermek belső világának legkifejezőbb eszköze, melyben feleleveníti tapasztalatait, elképzeléseit, esztétikai és szociális élményeit. A dramatikus játék segíthet az emberi kapcsolatok formálásában, helyes viselkedési minták elsajátításában, negatív élményeik feldolgozásában. A spontán bábozásnak is nagy szerepe van a személyiség alakulására. A báb mögé bújva igazán nagy lehetőség van az önmegvalósításra. Arra törekszünk, hogy minél többet bábozzanak a gyermekek, ezzel is segítjük a társas kapcsolatok alakulását és a kommunikáció fejlődését.

6.2. Műveltségi területek

6.2.1. Verselés, mesélés

„A mese gyerekeink mindennapi lelki tápláléka. Azok a gyerekek, akik mindennap hallanak mesét, az iskolába lépés idejére egy–másfél évvel előzhetik meg anyanyelvi fejlettségben azokat, akiknek ez nem jutott osztályrészül. De rosszul mondom. Nem ezért kell mesélni. Azért kell mesélni, mert a kisgyerek lelki és testi egészsége követeli ezt meg. És nem csak a kisgyereké. Klinikai tapasztalatok szerint a kisgyerekkorban hallott mesék olyan mintákat adnak, melyek a kamaszkoron túl is elkísérik a gyereket, és segítenek a válságos élethelyzetek meg – és feloldásában.”

(Vekerdy Tamás)

Cél:

- Önkifejezés lehetőségének biztosítása, irodalmi élmények iránti érdeklődés felkeltése.
- A gyermekek egyéniségének kibontakoztatása, pozitív személyiség jegyeinek megalapozása, egyéni fejlesztése.
- Minél több irodalmi élmény nyújtása a gyermekek művészetek iránti fogékonyságának fejlesztése érdekében.

Feladat:

- A magyaros gondolkodásmód, színes nyelvi sajátosságainak megalapozása.
- Nyugodt légkör, megfelelő hely biztosítása a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre.
- Irodalmi élmény biztosítása mellett adjunk lehetőséget a bábozás, dramatizálás, önkifejezés megvalósításának.
- Nyelvi játékok - drámajátékok alkalmazása.
- Nyelvi képesség differenciált fejlesztése, mesetudat alakítása.
- Az irodalmi élményekben rejlő nevelési lehetőségek kihasználása.
- A választékos beszéd alakítása, szókincsbővítés.

- Ismerjék meg a magyar nyelv egyedi nyelvi sajátosságait. színes szófordulatait. A gyermekek számára érzéki-érzelmi élmények nyújtása játékos mozgással összekapcsolt mondókákkal, dúdolókkal, versekkel.
- Az óvónő és a gyermekek által készített igényes szemléltető eszközök és kellékek alkalmazása, például mesepárna, mesekötény, különböző technikákkal készült bábok. Újszerű motiváló eszközök, módszerek, rituálék, mint gyertya, furulyaszó, báb stb.
- A szülők meggyőzése az élő beszéd és mese fontosságáról szülői értekezleteken. Közös programok szervezése, városi programok ajánlása, linkek ajánlása a családoknak.
- Kommunikáció, önkifejező képesség, beszédértés, szókincsbővítés differenciáltan történő fejlesztése, mesetudat alakítása.
- Szövegértés, mondatalkotás, szövegalkotás, aktív szókincs, kommunikációs képesség fejlesztése.

Alapelvek:

- A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással, vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- Különböző személyiségjegyek, megnyilvánulási formák elfogadása.
- A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvónő feladata, olyan művészi értékű, irodalmi alkotások válogatása, amelyek szólnak:

- az évszakok szépségéről, változásairól,
- az örök körforgásról,
- környezetünkről,
- az ember szeretetéről, tiszteletéről,
- amelyek kapcsolódnak az ünnepekhez, hagyományokhoz.

A gyermekek identitástudatának kifejlődése érdekében, kiemelt feladatunk a magyar népmesék, népi játékok ápolása, valamint a nemzeti kisebbség kultúrájának megismertetése.

Tartalom:

- Népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek, melyek a természeti és társadalmi környezetről szólnak, megvalósítva a gyermekek esztétikai, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését és fejlesztését.
- Igényes irodalmi anyag, - a magyar népköltészet, a népi, dajkai hagyományok alapján.
- A magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi.

A mese különösen alkalmas a gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Fontos a mindennapos, élményszerű mesélés, a nap bármely időszakában, a gyermeki igények figyelembevételével. Dramatizáláshoz, bábozáshoz, meseszövéshöz a megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása a szabad játékban. A legkisebbek vers anyagában a népi mondókák, rigmusok, ölbeli hintáztatók, ujj sorolók, vigasztalók, ritmikus mozgással kísért mondókák kapjanak helyet. A meséket az egyszerű, érthető cselekmény és a ritmikus ismétlődés jellemezze. A fejlettebb gyermekek meséi már lehetnek több fázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, mesék. Kapjanak helyet a magyar klasszikusok és a mai magyar írók műmeséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsőfolók, halandzsa szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepeljenek a vidám, humoros versek, klasszikusok és mai magyar költők ritmusélményt nyújtó versei. Az állatmeséktől kezdve, a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus realiztikus meséken át, épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és a műmesék a gyermekek mesetárába. Helye van a meseregénynek is.

Az irodalmi élmény biztosításának jellemzői

Minden lehetőséget felhasználunk az irodalmi élmények átadására, feldolgozására - mindennapos – és elalvás előtti mese, vizuális tevékenységekhez, mozgáshoz kapcsolódó irodalmi művek – komplexitás. A több napig tartó, mindennapos mese lehetőségének biztosítása minden gyermek számára. Az irodalmi élménynyújtás alkalmával, az óvónő igazodjon a csoport összetételéhez.

Az élő mesélés fő szabályai

A beszéd zenei elemeinek érvényesítése, a pozitív személyiségjegyek erősítése, melyek hozzájárulnak a mesetudat kialakulásához, a valóság és a képzelet megkülönböztetéséhez. A kiegészítő tevékenységek /bábozás, dramatizálás, drámajátékok/ segítik az élményszerű

mesefeldolgozást. A délutáni pihenő előtt, mindig meséljenek az óvónők. A versek kapcsolódnak a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához.

Az aktuális irodalmi anyagokról az óvónő tájékoztassa a szülőket, pl. saját kezűleg készített verses-mondókás füzetbe, nyomtatott formában. Irodalmi események, programok ajánlása a családoknak.

Mesehallgatás és a mesék reprodukálása közben fejlődik belső képalkotásuk, fantáziájuk, önbizalmuk, önkifejező képességük, önismeretük. Bábjátékkal és dramatizálással fejlesztjük a produktív és reprodukzív fantáziájukat. A mesehősökkel való azonosuláskor oldódnak feszültségeik, gátlásaik, szorongásuk csökken. A mese lehetséges és megfelelő viselkedésmintákat nyújt. Lehetőséget teremtünk a gyermekek saját vers, - és mesealkotására annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálására, ezáltal fejlesztjük kreativitásukat. A mesék mondanivalója, erkölcsi tartalma, gazdagítja érzelmi életüket, formálja lelki jellemvonásukat, növeli érzelmi intelligenciájukat, alakítja erkölcsi ítéletalkotásukat, fejleszti empátiás készségüket.

A vers és mese emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi normákat közvetít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését, az indulatok feldolgozását, és oldja a gyermekek szorongását. Pedagógiai Programunkban ez a tevékenység kiemelt szerepet tölt be. Kiemelt rendezvényünk a Mesenap, melyet összekapcsolunk a Zene Világnapjával, komplex művészeti élményt nyújtva ezzel óvodásainknak. Oviszínpadunk minden évben legalább két alkalommal nyújt színvonalas irodalmi élményt a gyerekeknek, a Mesenap alkalmából magyar népmese feldolgozással.

Az irodalmi élményeket az Oviszínpad előadásaival, a városban szervezett színházi előadások látogatásával tesszük színeesebbé, változatosabbá. Rendszeresen látogatjuk a Városi Könyvtár rendezvényeit – olvasóvá nevelés.

Szervezési elvek, keretek:

- Minden lehetőséget felhasználunk az irodalmi élmények átadására, feldolgozására.
- Mindennapos mese lehetőségének biztosítása.
- Az élményszerű mesefeldolgozást az óvónő elősegíti a tevékenységek tudatos megszervezésével, a komplexitás megvalósításával.

- A versek, mesék, saját kitalált történetek a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz is kapcsolódnak.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Kialakul mesetudatuk.
- Örömmel fogadják be az irodalmi élményeket. igényük a mindennapi mesélés, verselés.
- Tudnak tiszta kiejtéssel, természetes hanghordozással, ritmust érzékeltetve, emlékezetből felidézni néhány mondókát, verset, mesét, történet cselekményének mozzanatait.
- Szívesen nézegetnek verses mesés könyveket.
- Várják a mesehallgatást, ismernek magyar népköltészeti, klasszikus és gyermekirodalmi alkotásokat.
- Igénylik az irodalmi élmények változatos forrásait.
- Vannak kedvenc képeskönyvek, meséik, értékelik, tisztelik a könyvet.
- Ismert mesék lényeges mozzanatait ki tudják emelni, időrendben fel tudják idézni, "újra-alkotni".
- Képesek megkezdett történetet befejezni, kitalálni saját történetet, mesét, használják a népmesék kifejezéseit, színes nyelvi sajátosságait.
- Szívesen báboznak, dramatizálnak, kezdeményeznek mesélést, bábozást, dramatizálást, melyek során kihasználják az önkifejezés lehetőségeit.
- Az irodalmi élményeket vizuális módom is feldolgozzák, kreatív ötleteik megjelennek saját készítésű díszletek, bábok, játékeszközök alkotása során, melyeket tevékenységeikben felhasználnak.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a saját fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

6.2.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

- A gyermekek érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésviláguk formálása, esztétikai fogékonyságuk alakítása.
- A közös éneklés, együttes játék örömeinek megéreztetése, zenei anyanyelvük megalapozása.

- A gyermekek koruknak megfelelő, magyar zenei hagyományokra épülő, minőségi zenével találkozzanak és ez érzelmileg mélyen érintse meg őket.

Feladat:

- Megfelelő idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és a szervezett formában történő zenei tevékenységekhez.
- A közös éneklés és zenei tevékenységek megszerettetése. Az óvodapedagógusok tiszta, élményt nyújtó éneklése, megfelelő hangmagasságban éneklés az alapja a zenei élményszerzésnek (hangszeres játék, néptánc, táncház, jeles napok sokszínű zenei élménye).
- A gyermekek identitástudatának fejlesztése a népi mondókával, gyermekdalokkal, a népi játékokkal.
- Zenei készségek, képességek alakítása.
- Éneklési, ritmikai, hallás- és mozgáskészség fejlesztése.
- Zenei ízlésformálás.

Alapelvek:

- A gyermekek zenei képességének elfogadása, tiszteletben tartása.
- Az óvónő mintaadó személyisége a zenei nevelés alapja.
- A zenei nevelést a játékos hangulat jellemzi.
- Elsődleges az élőzene, az óvónő élményt nyújtó tiszta éneklése.
- Az anyagkiválasztás alapja a népi gyermekjátékok anyagából, valamint az igényesen megválogatott kortárs művészeti alkotásokból merítkezik. (Forrai Katalin: Ének az óvodában).
- A zenehallgatási anyag kiválasztásának alapja, Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában.

A népi gyermekjátékok mellett a művészi értékű, a magyar népzenei sajátosságokra építő komponált dalokból, műzenei szemelvényekből színesíthetjük a választékot.

A dalok hangkészletén alapuló kiválasztásánál figyelembe vesszük a csoport zenei adottságát.

Zenei képességfejlesztésünk tartalma:

1. Éneklési készség: tiszta éneklés
2. Ritmusérzék: egyenletes lüktetés, ritmusérzék, tempóérzék, gyermekhangszerek

3. Hallás fejlesztés: környezet hangjai, hangmagasság, hangszínérzék, dinamikai érzék, zenehallgatás, dalfelismerés, belső hallás
4. Mozgás képesség: alapvető tánclépések, mozgáskultúra, együttes mozgás
5. Zenei alkotókedv: improvizáció, zenei kreativitás

Az óvodás gyermek érteli képességei, képzelete, képszerű, szemléletes gondolkodása a játékon keresztül fejlődik igazán, ezért fő tevékenységi formájukhoz, a játékhoz társítjuk a tevékenységek szervezését. A játékba integrált tanulás által a szabad játékban kezdeményezzük, szervezzük a zenei képességfejlesztést. Így gyermekeink játékosan, szinte észrevétlenül sajátítják el a ritmusjátékokat, a hangszín, hangmagasság, hangerő érzékelését. A kötött és kötetlen szervezeti forma egyaránt jellemző, a képességfejlesztés általában mikrocsoportos formában történik, az énekes játékok gyakorlása, a térformák kialakítása kötötten valósul meg. Az ének-zene, énekes játék komplex módon kapcsolódik az óvodai élet összes műveltségi területéhez, áthatja a gyermekek mindennapjait, érzelmi, értelmi, szociális képességeik fejlődésére is jelentős hatást gyakorol. Fontosnak tartjuk, hogy minden csoportban naponta jelen legyen a kötetlen éneklés, énekes játék, zenehallgatás, hogy a gyermekek képességei, készségei megfelelő mértékben fejlődjenek. Kiemelt figyelmet fordítunk a művészeti tartalmak összekapcsolására (rajz-zene, mozgás-zene, mese-vers-zene stb.)

A kiemelkedő zenei képességekkel rendelkező óvodásaink fejlesztésére jó lehetőséget nyújt tehetségműhelyünk, a Táncoló Talpak, ahol heti rendszerességgel vesznek részt tehetséggondozásban.

Szervezési elvek, keretek:

- Figyelembe vesszük az egyéni készségeket, képességeket a csoport összetételét.
- Kötött és kötetlen tanulási forma egyaránt választható.
- A zenei képességfejlesztés elsősorban egyéni és mikrocsoportos formában történik.
- A spontán adódó lehetőségek kihasználása a képességek fejlesztésére, a gyermekdalok, mondókák gyakorlására, és a zenehallgatásra.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Éneklés, mondókázás, zenélés során pozitív érzelmi viszony alakul ki a közös zenei tevékenységek iránt.

- Egyéni képességeiknek megfelelően tisztán, szép szövegkiejtéssel tudnak mondókákat, dalokat hangoztatni, énekelni.
- Önállóan kezdeményeznek dalokat, mondókákat, dalosjátékokat.
- Természetes járásnak megfelelő tempóban énekelnek, mondókáznak egyénileg és csoportosan is.
- Tisztán énekelnek vissza változatos dallammotívumokat és pontosan tapsolnak vissza szöveges ritmusmotívumokat.
- Jól ismert dalokat, mondókákat felismernek dallamáról, ritmusáról.
- Tudnak dallammotívumokat elbújtatni, jelre hangosan és magukban énekelni.
- A természet és környezet hangjait felismerik és megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit (zörej- és beszédhangok).
- Ismernek néhány hangszert, ismerik megszólaltatásuk módját és felismerik azok hangját.
- Megkülönböztetik az egyenleteslűktetést a dal ritmusától és kifejezik cselekvéssel, énekkel, mozgással és szavakba foglalva.
- Ritmushangszereket használva lűktetést, ritmust, motívumhangsúlyt kiemelve képesek dalok, mondókák kíséretére, ritmus zenekar alakítására.
- Megérik a zenei motívum hosszát és azt mozgással térben szemléltetik.
- Képesek körbejárni, térformákat alakítani kézfogással, szép testtartással. Egyszerű táncos és egyensúlyváltást kívánó mozgásokat esztétikusan megformálni, örömmel végezni.
- A zenei nevelés során kialakul zenei kreativitásuk, improvizatív készségük, mely dallamrögtönzésben-, dalokhoz, negyed szünet érzékeltetéséhez játékos mozdulatok, játék nélküli dalokhoz egyszerű játékok kitalálásában nyilvánul meg.
- Figyelmesen hallgatják a bemutatott élő zenét, a népdalokat, más népek dalait, a műzenei szemelvényeket.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a saját fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

6.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél:

- Alakuljon, folyamatosan fejlődjön a gyermekek esztétikai érzéke, a szép iránti nyitottsága, gazdagodjon térforma és színeképzete, belső képi világa.

- Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva.
- A kreativitás, alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek során.

Feladat:

- Szabad alkotó munka támogatása (idő, hely, eszköz biztosítása, változatos anyagok, különböző technikai alapelemek, eljárások megismerése).
- A környező világ felfedezése során szerzett élmények, tapasztalatok vizuális megjelenítése.
- Alkotó légkör biztosítása.
- Felismertetni a környezetünkben, a természetben a művészeti alkotásokat, a szépet.
- Művészeti kultúránk alapjaival való ismerkedés.
- Önálló alkotásra, esztétikum létrehozására ösztönzés, ízlésformálás, esztétikai élmények nyújtása.
- Egyéni képességfejlesztés biztosítása, tehetséggondozás.
- A gyermeki alkotások bemutatása, tehetségek bátorítása.

Alapelvek:

- Minden gyermekmunka alkotás.
- Maga a tevékenység és annak öröme a fontos.
- A gyermeki szükségletek figyelembevétele (érdeklődésnek, kívánságának kielégítése)

Tartalom:

A vizuális nevelés ajánlott tevékenységei

- rajzolás
- festés
- mintázás
- képalakítás
- barkácsolás
- konstruálás

- kézimunka
- díszítőmunka
- kézművesség
- ismerkedés
 - műalkotásokkal és népművészeti elemekkel
 - nemzeti szimbólumokkal
 - esztétikus tárgyi környezettel

A gyermek érdeklődésére építünk és az örömmel végzett szabad önkifejezést szorgalmazzuk. A gyermekek eredeti ötleteit értékek tekintjük. A tévedés nem kudarc, hanem újabb cselekvés lehetősége. Mikro csoportban és kooperatív technikák alkalmazásával is létrehozunk alkotásokat.

Játszva ismerkednek a különböző anyagokkal, eszközökkel, technikákkal, melyek a nap folyamán bármikor elérhetőek számukra, a szervezett tevékenységek mellett a szabad játék során is. Hagyni és ösztönözni kell a gyermekeket minél többet firkálni, mázolgatni, gyurmázni, építeni. A spontán gyakorlás során finomodik, pontosabbá válik a kézmozgás. Élményeiket szabad témaválasztással jelenítik meg. Pozitív érzelmek keltésével ösztönözzük a tevékenységekre. Az élményekhez kapcsolódó témák feldolgozása során keressük a lehetőséget, hogy először téri plasztikai formák létrehozásával kezdjük, majd haladnak a síkbeli képalkotás felé. Építések során képesek lesznek a térvariálására, nagyméretű takarók, dobozok, berendezési tárgyak felhasználásával. A térbeli tapasztalat segítse az eredeti megoldások kivitelezését is. Több napon át tartó építkezés lehetőségét is biztosítjuk.

Észre vetetjük velük, hogy körülöttük minden leképezhető, megjeleníthető, ábrázolható. Séta közben gyönyörködünk a városunk nevezetesebb épületeiben, ismerkedünk műemlékeinkkel, szobrainkkal, parkjainkkal. Rendszeresen látogatjuk a városban megrendezett kiállításokat. Felfedezzük a szépet a közelebbi és távolabbi környezetünkben, folyamatosan bővítjük élményeiket. A kiemelkedő vizuális képességgel rendelkező óvodásaink fejlesztésére jó lehetőséget nyújt tehetségműhelyünk, az Ügyes Kezek, ahol heti rendszerességgel különleges technikákkal ismerkedhetnek, átélhetik az alkotás örömét.

Szervezési elvek, keretek:

- A tevékenységformák a mindennapi játékban integrálódnak, egész nap folyamán a technikai eszközök szabadon állnak a gyermekek rendelkezésére.

- Tudatosan irányított kötetlen formájú mikro csoportos tevékenységet szervezünk.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Ceruzanyomatuk biztos és megfelelő. Finommotorikájuk kialakult.
- A gyermekek munkáikban az őket körülvevő világ jellemzőit megjelenítik vizuális formában.
- Formaábrázolásuk változatos.
- Vannak ismereteik művészeti kultúránk alapjairól.
- Emberábrázolásukban megjelennek a rész formák, egyéni vonásokat is tartalmaznak, felismerhetőek.
- Alkotásaikban az elsajátított technikákat tudják alkalmazni.
- Az eszközöket megfelelően használják, tisztán dolgoznak.
- Saját elképzeléseiket, önállóan képesek megvalósítani.
- Ismerik, változatosan és bátran használják az alapszíneket és azok árnyalatait.
- Egyszerű formákat létrehozhatnak, mintáznak.
- Térben alakzatokat építenek, kiterjedéseket felismernek.
- Önállóan és csoportban is alkotnak.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

6.2.4. Mozgásfejlesztés

Cél:

- A gyermekek egészségének megóvása, prevenciója, harmonikus fejlődésük elősegítése.
- Természetes mozgáskedvük fenntartásával, testi, értelmi képességeik fejlesztése, mozgáskultúrájuk alakítása.

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, változatos hely, eszköz, idő és foglalkoztatási forma biztosításával.
- Mindennapi mozgás biztosítása.
- Képességeik komplex fejlesztése.
- A fokozatosság elvére épülő differenciált fejlesztés alkalmazása.
- Kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása.
- Szabadlevegőn való tartózkodás kihasználása.
- Családi szemlélet formálása.

Alapelvek:

- Minden képességfejlesztés alapja a mozgás.
- A gyermekek mozgásfejlesztésének alapvető eszköze a játék.
- Egyéni fejlődési ütem figyelembe vétele.
- Képességek, adottságok elfogadása, tiszteletben tartása.
- A motoros képességek fejlesztése alapját képezi az értelmi-, szociális-, és anyanyelvi képességek fejlesztésének is.

A mozgás az óvodáskorú gyermekek lételeme. Nagy szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben, az ügyesség, gyorsaság és a társra figyelés fejlesztésében. Legfontosabb szerepe az egészség megóvása. Az egészséges életmód szokásainak megalapozását a mozgás megszerettetésével, mozgásigény kielégítésével, a mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetjük el.

A mozgás fejleszti a gyermekek- természetes mozgását (járás, futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás), testi képességeit (ügyesség, testi erő, gyorsaság, állóképesség,

fizikai erőnlét), cselekvő- és feladatmegoldó képességeit (tájékozódás, helyzetfelismerés, döntés). Mozgásfejlesztő eszközeinket folyamatosan bővítjük.

A mozgásfejlesztés az alábbi területeken valósul meg:

- a szabad játékban: a gyerekek spontán, természetes mozgása közben,
- a mindennapos testnevelés által,
- heti egy szervezett testnevelési foglalkozáson.

Tartalom:

Mozgástevékenység keretén belül fejlesztendő motoros képességek.

Kondicionáló képességek fejlesztése

Koordinációs képességek fejlesztése

Mozgékonyság, hajlékonyság fokozása

Szervezési elvek, keretek:

Tervezett mozgás

- Irányított mozgásfejlesztés (heti 1-2):
 - képesség fejlesztés
 - testnevelési játékok
- Mindennapos mozgás:
 - mozgásos játékok
 - szabadtéri mozgások
- Egyéb lehetőségek:
 - túrák, kirándulások
 - játékos vízhez szoktatás (5éves kortól)
 - énekes, mozgásos játékok
 - spontán, mozgásos játékok
 - prevenciós mozgásfejlesztés
 - sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, mozgásfejlesztő óvodapedagógus irányításával.

Fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Mozgásigényük és a mozgás iránti pozitív beállítódásuk kialakult.
- Mozgásuk koordinált összerendezett.

- Természetes nagymozgásaik kivitelezése egyre pontosabb, megváltozott körülmények között is biztosan tudják alkalmazni. Finomabb, apróbb mozdulatok elvégzésére képesek, melyek segítik a mozgáskombinációk megvalósulását.
- Cselekvőképességük erőteljes, megfelelően gyors, mozgásuk kitartó.
- Egyensúlyoznak különböző mozgáshelyzetekben, képesek a biztos egyensúlyi helyzet megtartására.
- Testséma ismeretük pontos, térben és időben megfelelően tájékozódnak.
- Testnevelési játékokban ismerik az egyéni, csoportos, sor- és váltóversengést, játszanak felnőtt segítségével vagy önállóan, a szabályok pontos betartásával. Értik az egyszerű vezényszavakat.
- Bátran mernek próbálkozni, kudarcűrőkéességük fejlett.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a saját fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

6.2.5. A külső világ tevékeny megismerése

Cél:

- Sokoldalú megtapasztalás útján a gyermekek a környezetben való biztos eligazodás, tájékozódás, ökológiai szemléletének és környezettudatos magatartásának alapozása, formálása a fenntarthatóság szellemében.
- Környezetvédő, környezettudatos, természetet szerető szemlélet alakítása.

Feladat:

- A fenntarthatóságot biztosító személyiség, magatartás és attitűdformálás: érdeklődés, kíváncsiság, érzelmek, másokra való odafigyelés, másság elfogadása, empátia, segítő magatartás, tolerancia.
- A környezet védelmére, szeretetére nevelés, környezettudatos magatartás alapozása.
- Folyamatos megfigyelésekkel tapasztalások, élmények biztosítása.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának segítése, döntési képességük fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Szűkebb és tágabb környezetünkben való biztonságos eligazodás, tájékozódás segítése, gyakorlása.

- A közlekedésre neveléssel a szociális kompetenciák formálása, közlekedési magatartás - közlekedési kultúra, attitűd- fejlesztése.
- A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások értékek beépítése a nevelési folyamatba.
- A közösséghez való tartozás élményének biztosítása.
- A nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek, szeretetének, védelmének kialakítása.
- A környező világ megismerése közben matematikai tapasztalatok biztosítása.
- Ok-okozati összefüggések felismertetése által a logikus gondolkodás fejlesztése.
- Változatos szervezeti keretek biztosítása.

Alapelvek:

- A személyes példamutatás mintául szolgál.
- Környezettudatos szemléletformálás.
- A külső világ tevékeny megismerése beépül az óvodai élet mindennapi tevékenységeibe.
- Építünk a gyermekek természetes kíváncsiságára.
- A képességfejlesztés alapja az egyéni megtapasztalás.
- Az ismeretszerzés ökológiai alapokon történik.
- A helyi értékek megismertetése, a közvetlen és tágabb környezet megismerése beépül a tapasztalatszerzésbe.
- A környezetvédelmet is tanítani kell!
- A játékoság elve érvényesül.

Tartalom:

Az óvodás gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi és tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A környező világ felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékeink megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri szülőföldjét, az ott élő embereket, a helyi hagyományokat és néphagyományokat, szokásokat, értékeket, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket is szerez, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri

viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-és mennyiségsszemlélete. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, helyszíni tapasztalatok szerzését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Szervezési keretek, elvek:

- A tevékenységek szervezésénél vegyük figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait, fejlettségi szintjét, a csoport összetételét.
- Lehetőségeinkhez mérten mindent természetes élethelyzetben mutassunk meg.
- A témától és helyszíntől függően alkalmazzuk az egyéni, mikrocsoportos, csoportos fejlesztéseket.
- Lehetőség és igény szerint 5-7 éves gyermekek számára csoportközi tevékenységek is szervezhetőek.
- A spontán és irányított tanulási forma egyaránt választható.
- A közlekedésre nevelés projekt keretében, komplex formában történik.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Ismerik lakóhelyük közvetlen és tágabb környezetét, városuk értékeit, nevezetességeit.
- Ismerik a környezetükben található intézményeket.
- Ismerik teljes nevüket, születési idejüket, lakcímüket, szüleik nevét.
- Képesek a **környezettudatos gondolkodásra**, magatartásra a mindennapokban (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás).
- Kialakul megfelelő értékrendjük a **fenntarthatóságra**, a természeti és épített környezet megóvására.
- Tudatosul bennük a takarékoság fontossága.
- Szeretik és tisztelik a **természetet**, **pozitívan** viszonyulnak annak kialakult rendjéhez, rendelkeznek annak megóvásához szükséges magatartási formákkal.
- Kialakul **természetvédelmi, ökológiai szemléletük**.
- Vannak ismereteik a növényekről, állatokról, részt vesznek gondozásukban, ápolásukban.

- Tudnak különbséget tenni az évszakok között.
- Ismerik a napszakokat és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.
- Rendelkeznek a gyalogos közlekedés és a tömegközlekedési alapszabályokkal.
- Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, kialakul tér-, sík és mennyiség szemléletük.
- Képesek sorozatokat, halmazokat alkotni, összehasonlítani, becsülni, analizálni, szintetizálni.
- Számfogalmuk kialakult. Egyéni fejlettségtől függően minimum 10 – es számkörben.
- Felismernek egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat
- Térben tudnak tájékozódni, megkülönböztetni a jobb-bal irányokat.
- Képesek kifejezni gondolataikat.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a saját fejlődési ütemük figyelembe vételével érvényesülnek a fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére.

6.2.6. Munka jellegű tevékenységek

Cél:

- A gyermekek egyéni képességükhöz mértén örömmel végezzenek minden olyan munkát, amely saját személyükkel, szükségletükkel, a csoport életével kapcsolatos.

Feladat:

- Sokszínű gyermeki tevékenység közben munkafolyamatok megismertetése, az ehhez szükséges eszközök gondos megválasztása, biztosítása.
- Munkához való pozitív attitűd kialakítása.
- Eszközök célszerű használata során a munkavégzéshez szükséges készségek, képességek alakítása.
- Összhangteremtés a család és az óvoda szokásai között.
- Folyamatos segítségnyújtás, baleset megelőzés.

Alapelvek:

- A munkának meghatározott célja van.
- Fontos a mintaadás, folyamatos segítségnyújtás.

- A pozitív értékelés motiválja a munkavégzést.

Tartalom:

Tevékenység fajtái:

- Önkiszolgálás
- Közösségért végzett tevékenységek: Naposi munka, környezet rendjének megőrzése, alkalomszerű munkák és egyéni megbízatások, állat és növénygondozás
-

Szervezési elvek, keretek:

- A munkatevékenység fajtáit, azok tartalmát, szokásait, minden csoportban az ott dolgozó felnőttek közösen alakítják ki, elegendő időt, megfelelő eszközt biztosítva a tevékenységek végzéséhez.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket (önkiszolgálás, naposi munka, növény- és állatgondozás, környezet rendjének megőrzése, alkalomszerű munkák, egyéni megbízatások).
- Ismerik a munkafolyamatok egyes mozzanatait és azok sorrendjét.
- Bonyolultabb feladatokat is örömmel végezzenek.
- Szívesen vállalnak feladatokat a közösség érdekében, ebben megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk.
- A ügyelnek saját személyük, személyes dolgaik és környezetük rendjére, a munkájukban önállóak, kitartóak, átérzik annak felelősségét.
- Munkavégzés során képesek az együttműködésre, minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.
- Megértik mit várnak el tőlük, és azt önállóan teljesítik.
- A munkavégzéshez legszükségesebb eszközök célszerű használatát ismerik, azokat önállóan használják.
- Munkajellegű tevékenységeket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemezi.

6.2.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, komplex személyiség fejlesztés az egyéni képességek figyelembe vételével.

Feladat:

- A tanulást támogató környezet megteremtése, játékos, cselekvéses tanulás feltételeinek biztosítása.
- Párhuzamosan végezhető tevékenységek szervezése
- Sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása.
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, a meglévő tapasztalataira, élményeire, és ismereteire épített változatos tevékenységek szervezése, további tapasztalatok szerzése az őt körül vevő természeti és társadalmi környezetből.
- A spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése, élethelyzetekben való gyakorlása különböző tevékenységeken keresztül.
- Játékba ágyazott komplex párhuzamosan végezhető tevékenységek szervezése.
- Kreativitás erősítése.
- Kapcsolódási pontok keresése a nevelési területek között
- Újszerű tanulási módszerek, technikák alkalmazása, IKT eszközök előtérbe helyezése az egyéni fejlettség és az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

Tartalom:

A szervezett tanulás formái:

Kötetlen és kötelező formában történő megvalósítás.

Szervezési elvek, keretek:

Frontális:

- mozgás / testnevelési foglalkozás, mozgásos játékok /
- énekes játékok
- mese – vers, dramatikus játékok
- alkalmanként a környezet megismerése, megszerettetése

Mikro csoportos:

- mondókázás, vers, mese, anyanyelvi játékok
- ábrázolás és kézimunka
- zenei képességfejlesztés
- a környezet megismerése, megszerettetése

Egyéni:

- Részképességek fejlesztése minden tevékenységformában a gyermek egyéni fejlettségétől függően.

6.2.8. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése megerősíti az óvodát abban, hogy az iskolára való előkészítés nem külön feladat, hanem a pedagógiai program működtetése során természetesen megvalósuló folyamat. Ha az óvoda az életkori sajátosságok figyelembevételével, a kívülről érkező nyomás ellenére megmarad óvodának, akkor szolgálja leginkább a gyermeki személyiség optimális kibontakozását.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A következő életszakaszra való felkészültségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama;
- a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés;
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele;
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni;
- minden szófajt használ;
- különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot;
- tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek);
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét;
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat;
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit;
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival szemben.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését;

- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg;
- a tevékenységek végzéséhez önállósága, kitartása, munkatempója, önfegyelme megfelelő.

A fenti kritériumok eléréséhez a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében speciális szakemberek segítségét vesszük igénybe.

6.3. Pedagógiai munka értékelése

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 63.§ alapján** (1) „Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell. (4) Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét - szükség szerint, de legalább félévenként - rögzíti. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.”

Ezért az intézményünkben folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a gyermekek adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik.

A gyermekek értékelése az intézmény szabályzó dokumentumainkban megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények alapján folyik.

A gyermeki teljesítményeket folyamatosan dokumentáljuk, elemezzük. A pedagógiai programnak és az egyéni fejlesztési tervnek megfelelően történik az egyénre szabott értékelés, amely nyomon követhető (a gyermekek eredményeiről visszacsatolás a szülőnek). (*Egyéni fejlődés mutatói lásd, 11. Dokumentációi rész 65.o.*).

A csoportnaplóban is rögzítjük, melyből a nevelési tervekben az óvodapedagógus feladatai tovább bonthatók.

Eljárás rend	
Mérés	Határidő
1. alkalom:	20... október (Év közben érkező gyermekeknél beszoktatás után)
2. alkalom:	20..... január
3. alkalom:	Nem tanköteles korúak: 20.... május

	Tanköteles korúak: 20... március
Értékelés	Határidő:
Félévkor:	20... január
Évvégén:	20... május
Szülők tájékoztatása	20... január
	20... május

6.4. Rendezvények, jeles napok, ünnepek

Téma	Cél	Időpont
Évnyitó nevelési értekezletek	A nevelési év feladatainak megbeszélése. Munkaterv elfogadása.	Szeptember
Szülői értekezletek	Szülők tájékoztatása.	
Mesenap	Hagyományok ápolása, az anyanyelv és a népmese megbecsülésére, szeretetére nevelés. Élmények nyújtása, közösségépítés.	
Zene világnapja	Művészeti élménynyújtás, kötődés a zenéhez	Október
Őszi kirándulások – Állatok Világnapja	Tágabb környezet megismerése, környezettudatos életmód gyakorlása.	
Idősek köszöntése – Idősek Hete	Az idősek tiszteletére, megbecsülésére nevelés. A másság elfogadására nevelés.	
Advent	Hagyományok ápolása, összetartozás érzésének erősítése. A karácsonyi ünnepi hangulat előkészítése.	November
Mikulás	Hagyományok ápolása.	December
Luca nap	Hagyományok felelevenítése, kapcsolása a mindennapi élethez.	
Karácsony az idősek otthonában	Az idős emberek tiszteletére nevelés, másság elfogadása, az ajándékozás örömeinek több csatornán történő átélése.	

Adventi játszóház	Óvoda – család kapcsolatának mélyítése, erősítése, ünnepre való ráhangolódás.	
Karácsony	Érzelmi nevelés, ajándékozás örömeinek átérzése, „Adni jó!” Karácsonyi hagyományok ápolása. Közösségi érzés alapozása.	
Karácsonyi hangverseny	Ráhangolás az ünnepekre, változatos zenei élmény nyújtása.	
Farsang	Népi hagyományok ápolása.	Február
Téma	Cél	Időpont
Nőnap kiadvány az idősek otthonában.	A nők tiszteletére, megbecsülésére nevelés.	Március
Jótekonysági bál	Partneri kapcsolatok ápolása.	
Március 15-i megemlékezés	Hazaszeretet, hova tartozás érzésének erősítése	
Víz világnapja	A természeti értékeink megbecsülésére nevelés.	
Családos vetélkedő	Sportversenyen keresztül az egészséges versenyszellem erősítése	
Húsvét	Népi hagyományok ápolása.	Március- április
Húsvéti játszóház	A gyermekek érzelmi életének gazdagítása, művészeti nevelés fejlesztése, művészeti élménynyújtás, szülőkkel való kapcsolat mélyítése	
Egy virág – Egy gyermek akció	Esztétikai ízlésformálás, az óvoda – szülők kapcsolatának mélyítése, együttműködési képesség fejlesztése, és a munka megbecsülésére való nevelés.	Április
Nyílt napok	A szülők betekintése az óvodai életbe.	
Föld napja	A természet szeretetére, tiszteletére nevelés, környezetvédelmi szokások alakítása.	Április

Ovis gála	A tagóvodákban folyó munka egy szeletének bemutatása.	
Tavaszi kirándulások	Tágabb környezet megismerése, környezettudatos életmód gyakorlása.	Április- május
Egészség hét	Egészséges életmódra nevelés, test-lelki egészség fontosságának hangsúlyozása.	Április- május
Anyák napja	A szeretet, megbecsülés érzésének erősítése.	Május
Madarak és fák napja	A természet szeretetére, tiszteletére nevelés, környezetvédelmi szokások alakítása.	
Kihívás napja	Mozgásképességek fejlesztése	
Nagyok búcsúja	Közösséghez tartozás érzésének erősítése	
Gyermeknap	Örömszerzés.	
Erdei óvoda - Lázbérc	Tágabb környezet megismerése, változatos élménynyújtás.	Június
Nevelési értekezletek	Az éves munka értékelése, további feladatok meghatározása.	
Óvodai tábor - Jósvalő	Tágabb környezet megismerése, változatos élménynyújtás.	

7. A pedagógiai munka egyéb színterei

7.1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

7.1.1. Gyermekvédelem az óvodában

Cél:

- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés és gondoskodás biztosításával.
- Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett, a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Feladat:

- A gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása.
- A hátrányok csökkentése, kompenzálása.
- A hátrányos helyzet, veszélyeztetett és tanköteles korú gyermek óvodába járásának nyomon követése.
- Családi környezet megismerése, folyamatos kapcsolattartás.
- Partneri kapcsolat kialakítása a szülőkkel.
- Jelzőrendszer működtetése.
- Az információk bizalmas kezelése.

Alapelv:

- Inkluzív pedagógiai szemlélet
- A gyermekvédelmi munka minden pedagógus kötelessége és feladata.
- Integrált nevelés.
- Az óvodapedagógus minden esetben a gyermek érdekeit védi, képviseli.
- A szülő partner a nevelésben.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- Segíti és összehangolja az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységét.
- Figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését.
- Részt vesz a szakmai továbbképzéseken, esetkonferenciákon, együttműködik a jelzőrendszer tagjaival.
- Rendszeresen konzultál a védőnővel, gyermekorvossal.
- Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos dokumentációt.

A gyermekvédelmi gondoskodásra leggyakrabban rászoruló gyermekek:

- Hátrányos helyzetű
- Halmozottan hátrányos helyzetű
- Veszélyeztetett gyermekek

A szociális segítő támogatja a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását.

Feladatai:

- egyéni segítés, tanácsadás;
- csoportban végzett tevékenységek (szociális csoportmunka)
- segítségnyújtással, a jelzések megtételének támogatása.

A szociális segítő szakmai munkáját támogató munkaformák, esetmegbeszélések, a szupervízió és az intézményen belüli belső képzések.

7.1.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Cél:

- Az ép és sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelése.
- Sajátos nevelési igényű gyerekek életminőségének javítása, örömteli gyermekkor biztosítása.

Feladat:

- Tevékenységre ösztönző, egészséges élettér és a fejlődéshez szükséges komplex nevelési környezet, feltételeinek biztosítása

- Beilleszkedésük segítése, hátrányok kompenzálása, különbözőségük elfogadása.
- Az eltérés okait feltáró dokumentumok megismerésével korrekciós nevelés és ép funkciók fejlesztése
- Speciális szakemberek bevonásával egyéni képességek fejlesztése.

Alapelvek:

- Esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés.
- Hatékony együttműködés a családdal és a speciális szakemberekkel.
- Differenciálás és egyéni bánásmód.

Tartalom:

- Fejlesztés az eltérő fejlesztési ütem figyelembe vételével.

Szervezési elvek, keretek:

- Óvodai nevelés keretében- csoportokban
- Speciális feladatokat ellátó terápiák keretében- egyéni fejlesztés

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése teljes integráció keretén belül történik.

7.1.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

Cél:

- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek közösségbe való integrálása és differenciált fejlesztése.

Feladat:

- Tevékenységre ösztönző, egészséges élettér és a fejlődéshez szükséges komplex nevelési környezet, feltételeinek biztosítása
- Beilleszkedésük segítése, hátrányok kompenzálása, különbözőségük elfogadása., tolerálása, az individuum védelme.

- A tanulási képességek megalapozása, valamint a diagnosztizálás során feltárt részképesség zavarok, gyengeségek kompenzálása, korrekciója.
- Speciális szakemberek bevonásával egyéni képességek fejlesztése

Alapelvek:

- Esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés, inkluzív nevelés.
- Hatékony együttműködés a családdal és a speciális szakemberekkel.
- Differenciálás és egyéni bánásmód.

Tartalom:

- Fejlesztés az eltérő fejlesztési ütem figyelembe vételével.

Szervezési elvek, keretek:

- Óvodai nevelés keretében- csoportokban integráltan, illetve egyéni fejlesztés.
- Speciális feladatokat ellátó terápiák keretében- egyéni fejlesztés.

7.1.4. Tehetséggondozás

Cél:

- A tehetségígéretes gyermekek korai felismerése, azonosítása, egyéni képesség szerinti fejlesztésének segítése.

Feladat:

- Felismerni a kiemelkedő képességek megjelenési formáit.
- Segíteni a gyermeket a tovább fejlődésében.
- Intellektusuk, kreativitásuk ösztönzése.
- Reális énkép, egészséges önértékelés alakítása.
- Elfogadó légkör biztosítása.
- A szülők segítése tehetségígéretes gyermekük nevelésében.

Alapelvek:

- Az egész személyiséget fejlesztjük.
- A fejlettségi szint megállapítására épülő tudatos fejlesztés.
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztéssel a gyermek erős és gyenge oldalának egyidejű fejlesztése.
- A tehetségfejlesztés az óvodai nevelés szerves része.
- A játékosság elve érvényesül.
- A foglalkozásokat óvodapedagógus végzettséggel rendelkező szakember vezeti.

Tartalom:

- Fejlettségi szintre épülő speciális anyag kiválasztás.

Szervezési elvek, keretek:

- A tevékenységek szervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, a kiemelkedő képességek megjelenési formáját, a fejlettség szintjét.
- Alkalmazunk egyéni és a mikrocsoporthoz fejlesztést is.
- Spontán és irányított tanulási forma egyaránt alkalmazható.

Táncoló Talpak tehetségműhely

Cél:

- a tehetségígéretes gyermekek felkutatása (óvodapedagógusi ajánlások alapján)
- énekes népi játékok megismertetése, megszerettetése
- ismerkedés a magyar népzenevel, néptáncal
- személyiségfejlesztés a zene, a játék, a népi kultúra és a közösség erejével
- nemzeti identitás alakítása, szülőföldhöz kötődés kialakítása, erősítése

Feladat:

- elfogadó, biztonságos légkör teremtése, érzelmi ráhangolódás, motiváció biztosítása
- fejlődési lehetőségek biztosítása a tehetségígéretes gyermekek számára

- énekes népi gyermekjátékok elsajátítása, metrum- és ritmusérzék fejlesztés, éneklési készség fejlesztése, hallásfejlesztés
- a gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztése, a zene, a mozgás, a tánc örömeinek felfedeztetése
- ismerkedés hagyományos és népi hangszerekkel
- élményszerző programok szervezése – gazdagítás (együttműködés a Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskolával) akár szülőket is bevonva

Ügyes Kezek Tehetségműhely

Cél:

- a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, képességük optimális fejlesztése
- a tehetség megnyilvánulásának korai felismerése, fejlesztése, gondozása
- a gyermekek személyiségfejlesztése a művészeteken, művészeti tevékenységeken keresztül

Feladat:

- a nyugodt, biztonságot adó alkotói légkör megteremtése
- az alkotó tevékenység feltételeinek folyamatos megteremtése (eszközök, sokoldalú technikai lehetőség biztosítása)
- az alkotó gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése, a kreatív önkifejezés lehetőségének biztosítása által
- olyan módszerek alkalmazása, mely elősegíti, ösztönzi, támogatja a gyermekek fejlődését
- hazaszeretet (szimbólumok), magyarságtudat erősítése, szimbólumok megismerése
- hagyományörzés, keresztény kultúra közvetítése (kiemelt ünnepkörök által)

7.2. Nevelési időn túli szolgáltatások

Cél:

- A partnerek igényeinek lehetőség szerinti figyelembe vétele mindaddig, amíg a gyermekek érdekeit nem sérti.

Feladat:

- A törvény szerinti keretek biztosítása.
- A foglalkozási napló vezetése.

Hittan, hitoktatás:

Tiszteletben tartjuk a szülők világnézeti - vallási meggyőződését. Tagóvodánként a szülők igényei alapján lehetővé tesszük, hogy heti rendszerességgel a gyermekek az egyház által szervezett fakultatív hitoktatásban vegyenek részt.

Játsszóház

Idegen nyelvvel való ismerkedés

Táborozás

Kulturális intézmények látogatása

Játékos ismerkedés az angol nyelvvel

Cél:

- Az angol nyelv megszerettetése.
- Következetes és rendszeres tevékenységszervezés eredményeként reagáljon a gyermek az idegen nyelvű megszólításokra, képes legyen arra, hogy maga is kezdeményezzen az adott nyelven.

Feladat:

- a gyermekek életkori sajátosságaihoz, a csoport összetételéhez, érdeklődési köréhez közel álló témák, jelenségek kiválasztása, amelyek segítségével interaktív módon ismerkedhetnek az angol nyelvvel.
- versek, dalok, mondókák válogatása, utánzásra épülő elsajátításuk segítése
- pontos artikuláció és szövegmondás, ritmus és mozgás összekapcsolása
- mintaadás az ismeretek elsajátításához

A tevékenység tartalma:

Az óvodás korú gyermek érzelem vezérelt, élénk fantáziája van és örömet lel abban, hogy számára új, szokatlan hangokat, szavakat, mondatokat hall, amelyeket – képességeihez mérten

– próbál reprodukálni. Artikulációs bázisa igen gazdag, ezért a helyes kiejtés könnyen rögzül. Általában a ritmus ragadja meg a figyelmét, de fontos szerephez jut a rím játékossága is. Elválaszthatatlanul kapcsolódik az ismeretadás során a ritmus és a mozgás. Az idegen nyelven előadott dalt játékanak eljátszásával tesszük teljessé. Fejlődnek szociális képességeik, baráti kapcsolatok alakulnak ki a különböző csoportokból érkezett gyermekek között. Módszerünk alapja a szemléltetés. Magát a tárgyat mutatjuk meg az ismeretszerzés során, vagy a cselekvést végezzük el, szituációkat játszunk vagy képeket hívunk segítségül. A gyerekek gyakorlati úton szereznek ismereteket, a szavak minták alapján rögzülnek, utánozva a felnőtt beszédét. Ezen korosztály kommunikációja általában szituációhoz kötött, dialógusok jellemzik. Ezt az idegen nyelv megismertetése esetében is át kell vennünk. Játékos tevékenységszervezésünk nevével is jelzi, hogy feladataink játéktevékenységen alapulnak, felhasználva a gyermekek élethelyzeteit, élményeit célunk elérése érdekében (gyakorlójáték, játék a hangokkal, konstrukciós játék, szabályjátékok, szerepjátékok).

Figyelve személyiségük fejlesztésére, testi, lelki, szociális szükségleteik kielégítésére. A játékosság, minél változatosabb módszerek, interaktív tevékenységek, IKT eszközök lehetőségeinek felhasználása kiemelkedő fontosságúak.

Témakörök:

- Bemutatkozás, üdvözlés
- A család
- Tárgyak környezetünkben
- Színek
- Testrészek
- Ruházat, öltözködés
- Számok
- Cselekvések
- Ünnepek
- Állatok

8. Dokumentáció

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján az óvodai csoportban használt kötelező nyomtatványok:

1. Felvételi és mulasztási napló
2. Óvodai csoportnapló
3. Egyéni fejlődés mutatói

Dokumentum	Kitöltés határideje	Kitölti	Ellenőrizheti
Felvételi és mulasztási napló	Minden nevelési év szeptember 15-ig	A csoportok óvónői	Fenntartó Szakmai felügyeleti szerv Intézményvezető Általános helyettesek Tagóvoda vezetők Magyar Államkincstár Állami Számvevőszék
Óvodai csoportnapló	Minden nevelési év <u>szeptember 15-re:</u> a 3 - 8. és a 11 - 19. oldalig. <u>szeptember 15-től:</u> folyamatos tervezés és értékelés a 25. oldaltól, az óvónők által meghatározott időtartamra	A csoportok óvónői	Fenntartó Szakmai felügyeleti szerv Intézményvezető Általános helyettesek Tagóvoda vezetők Magyar Államkincstár Állami Számvevőszék
Egyéni fejlődés mutatói	A gyermekek aktuális fejlettségének megállapítása- mérése- óvodába érkezéskor, október 15, tanköteles gyermekek március 30., a többi gyermek esetében minden nevelési év áprilisában	A csoportok óvónői	Intézményvezető Általános helyettesek Tagóvoda vezetők

9. Felhasznált irodalom

- Ötlettár a környezeti neveléshez - Tiszta Forrás Egyesület Kazincbarcika 1997
- Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? - Budapest Alex Typo Kiadó 1992
- Bánki Vera - Bálványos Huba: Differenciálás a művészeti nevelésben – Okker Kiadó 2002.
- Dankó Ervinné Dr.: Az óvoda irodalmi nevelési kérdései korunkban - Dinasztia Kiadó Budapest 1994
- Dr. Farkasné Dr. Patakfalvi Víg Katalin: A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve - RAABE Kisgyermek nagy problémák 2007. december
- Forrai Katalin: Ének az óvodában - Móra Könyvkiadó, 2017
- Hétről hétre tervezés Kézikönyv óvodapedagógusok számára - NOVUM kiadó 2017.
- Kanczler Gyuláné: Mesélő természet - Kincs Könyvkiadó, 1995
- Pereszlényi Éva – Porkolábné Balogh Katalin: Játék-mozgás, kommunikáció - Alciusz Bt. 1996
- Perlai Rezsőné: A matematikai nevelés módszertana (matematikai játékok) - Nemzeti Tankönyvkiadó 1997
- Perlai Rezsőné: Matematikai nevelés gondolkodásfejlesztés az óvodában - Magyar Pedagógiai társaság kisgyermek-nevelési Szakosztály 1990
- Perlai Pezsőné: Játék és tanulás
- Pektor Gabriella: Mozgásfejlesztő játékok gyűjteménye – Nagy Labdaskönyv 2015.
- Pappné Gazdag Zsuzsanna: A Tornapad
A Labda
A szék
A babzsák - LIBRI Kiadó Budapest 2016.
- Porkolábné Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában - Alex - Típo Budapest 1992.
- Porkolábné Balogh Katalin: Szempontok az óvodáskorú gyermekek fejlettségének megállapodásához - Szolnok JNSZM Intézet 1983
- Pócze Gábor - Terencsényi László: Pedagógiai program, de hogyan? - NAT-TAN OKI 1996
- Programterv az óvodai testneveléshez - Brunszvik Teréz Óvóképző Főiskola
- Puki Istvánné: Konfliktus kezelés az óvodában - RAABE 2009.

- Rudolf Arnheim: Vizuális élmény. Az alkotó látás pszichológiája - Gondolat 1979
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Stöckert Károlyné: Játékszichológia - Eötvös József könyvkiadó Budapest 1995
- Szarkáné Horváth Valéria: Az óvodai ének-zene foglalkozások módszertana - Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest 1995
- Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata 1999
- Dr. Takács Bernadett: Gyermekjáték terápia
- Dr. Tóthszöllősné - Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában - Budapest For.Co Kft. és a Váci OFSZET Kft. 2014
- Turmezeyné Heller Erika – Balogh László: Zenei tehetséggondozás és képességfejlesztés
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában - Zeneműkiadó Budapest 1982
- Turmezeyné Heller Erika – Balogh László: Zenei tehetséggondozás és képességfejlesztés
- Villányi Györgyné szerkesztő: Óvodavezetők kézikönyve I-V. - OKKER Oktatási Iroda
- Villányi Györgyné: Tanulmányok a kisgyermek nevelésről
- Óvodapedagógiai módszertani kézikönyv – SZAKTÁRNET

10. Érvényességi nyilatkozat

A pedagógiai program érvényességi ideje a nevelő testület határozata alapján érvényes:

A program nyilvánossága biztosított. Megtalálható:

- a tagintézmény vezetői iroda,
- a Kazincbarcikai Összevont Óvodák honlapja,
- az óvodai beiratkozás alkalmával, a szülők tájékoztatása a program tartalmáról,

A pedagógiai program módosításának indokai:

- törvényi tartalmi szabályozások változása,
- szervezeti átalakítás,
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőtestületének,
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten,

A program érvényességi ideje: **2022. szeptember 1 – 2027. augusztus 31.**

A program felülvizsgálata: **2025. május 31.**